MLADEN ŠIROLA:

DJEČJI IGROKAZI

Tisak i naklada
KNJIŽARE G. E. MARGOLD, D. MIHOLJAC.

MLADEN ŠIROLA

MALI GLUMAC

ZBIRKA IGROKAZA ZA DJECU.

ZAGREB 1935.

Predgovor.

Mali glumac darujem u prvom redu djeci, jer ga trebaju, da na svojim školskim ili društvenim svečanostima uzmognu iz njega odabrati kratke pozorišne stvari, kojima će obradovati roditelje, braću i seke, drugove i drugarice.

Njihovi će učitelji u njemu naći bogati izbor stvari za sastav programa, koji se priređuje u svim našim školama kao zaključna godišnja školska svečanost.

Mali glumac stvorila je potreba i potražnja za takovim stvarima, koje on u svom sadržaju donaša.

Za sada je to prva knjiga maloga glumca, a ako se ukaže potreba izaći će i drugi svezak maloga glumca, koji će imati daljnji izbor ovakovih stvari.

Neka služi svima na korist.

A u t o r

PRINCESA.

Soloscena za djevojčice.

ZORICA: (sjedi na jednom stolcu, pred sobom ima knjigu i čita)

„Na maloj princesi bile su svilene opravice urešene zlatom i biserjem . . . Oko vrata prekrasna ogrlica. (Odloži knjigu)

Oh, zašto nisam ja mala princesa. . . . A mogla bi biti. Lijepa sam kao i ona. . . . Kosa mi je baš kao njezina. . . . Oči iste. . . . Usta slična. . . . Sve naliči na nju. . . . I svilene opravice imam u ormaru, koje mi divno pristaju. Samo na njima nema zlata, ni biserja. — A oko vrata imam i ja ogrlicu.

Da. . . . Ali moj tata nije princ. . . . Onda ja ne mogu biti princesa. . . . Ne, ne. . . . Neću na to da mislim. Čitaću radje dalje da vidim šta je dalje bilo. (Uzima opet knjigu i čita)

Princesa je čekala spremljena u svojoj sobici dok ju roditelji pozovu na svečanost. Sjela je u naslonjač i divnim svojim glasom zapjevala.“

(Spusti knjigu i pjeva.)

Princesa sam posve mala,
Na meni je sjaj,
Poštuje me, voli, ljubi,
Cijeli ovaj kraj . . . .

Drugi misle u toj sreći,
I u sjatu tom,
Mora biti najsretniji
Taj prekrasni dom . . . .

A ja gledam sreću tamo,
Gdje se čuje poj,
Gdje su ptice, cv'jeće, ljudi,
Mali pčela roj! . . . .

Zašto je princesa zapjevala baš tu pjesmu. Zar nije bila zadovoljna u tom sjaju. . . . . Oh, kako je nezahvalna prema svojoj sreći. A ja bi bila sretna i presretna. Ja bi posve drugo zapjevala.
(Ustane i koketno hoda po sobi).
(P j e v a).

Princesa sam posve mala,
Na meni je sjaj,
Oko mene sreća, sunce,
Baš zemaljski raj! . . . .

Klanjajte se svi od reda,
To je lako bar,
Princesa vam biti mala,
Najveći je car! . . . .

(T u ž n o).
Oh, zašto ja nisam princesa? . . .
(Sjedne na stolac, prihvati knjigu i opet čita)
„U dvoru se čula tajanstvena glazba. Počelo je primanje. Princesa nije mogla dočekati svečanosti. Zamišljeno je slušala zvukove glazbe."
(Iz vana se čuje glazba).
„Ustala je kao mala vila iz naslonjača i u toj osami zaplesala."
(Diže se i uz pratnju glazbe otpleše neki stilizirani ples).

Pa zar nije lijepo princesi? . . . I ja bi bila sretna kao princesa.
(Sjedne na stolac).
A ovako sam nesretna u tim malim sobicama.
(Digne opet knjigu i čita).
„U najvećem sjaju uveli su malu princesu u prijestolnu dvoranu. Svečanost je bila priređena u čast njezinog osmog rođendana."
(Odloži knjigu).
Baš kao i meni. . . . A oko mene nema sjaja. Niti me tko vodi u dvoranu svečanosti.
(P l a č e).
Zašto ja nisam tako sretna. . . . Zašto ja nisam princesa. . . .
(Opet čita).
„Najednom se dogodi teška nesreća."
(Zatvori naglo knjigu).
Ne, ne. . . . Neću dalje da čitam. . . . Tako me je strah. . . . Da se nije maloj princesi štogod dogodilo. . . . Tako sam radoznala, a strah me je da dalje čitam. Ipak. . . . Moram saznati što se je dogodilo. . . . Moram. . . .
„U dvorani nastala je potpuna tama. Oko dvora se čuo strašan vjetar i lomljava. Vrisak. . . . Jauk. . . Buka. . . . A kad se je sve smirilo princese nije bilo u dvorani. Princesu je grda vračara pretvorila u krastavu žabu!"
(protrne i odloži knjigu)
Bože moj, kako je dobro, da ja nisam princesa!

Z a s t o r

MALA GUŠČARICA.

Soloscena za djevojčice.

GUŠČARICA: (Sjedi na nekom kamenu ili panju. Ima kraj sebe mnogo poljskog cvijeća i plete od njega vijenac.)

(P j e v a).

Kako divno naša gora
Na sunašcu blista,
Zeleni se u tom sjaju,
Kristalna i čista.

Nitko amo ne dolazi,
Do pastira samo,
A mi u njoj sretni, mali,
Uživati znamo. . . .

Tamo ovce, a tu guske
Došle su na pašu,
A mi kraj njih provodimo,
Zlatnu igru našu. . . .

O, ima nas mnogo tu u gori. . . . Sve sami pastiri. . . . Jedan ima ovce, drugi koze. . . . A ja. . . . Moje male guske. . . . Guščarica sam. . . . Sve me ovdje voli. . . . Druga bi djeca mislila ovdje nije lijepo. . . . A ja sam ovdje najsretnija.

Čuvam svoje guščice i kraj njih uvijek radim. Jučer sam plela čarapice, a danas pletem vijenac.

Čarapice sam svršila, a i vijenac će biti gotov.

Čarapice sam darovala sestrici, a vijenac ću darovati majci. Nebeskoj majci, kad se na večer vratim kući

u selo. . . . Sutra je njezin dan. . . . A ja nikada na nju ne zaboravljam.

O, da druga djeca znadu kako je lijepo tu u gori, sva bi dotrčala ovamo, da uživaju taj divni zrak i to milo sunce.

Kad nema mojih drugova, kad su još daleko, ja sjedim ovdje sama kao sada, pjevam i radim. . . . . . Mislim na svoju majčicu!

(P j e v a).

Kad me tuga snađe
U toj pustoj gori,
Gledam naokolo,
Sve što Bog tu stvori.

Mali cv'jetak ovaj,
Zeca kako skače.
Od tog moja duša,
Mirna je, ne plače.

Na majčicu mislim,
Njenu ruku zlatu,
Na sestricu milu,
I svog dragog tatu.

Vesela sam tada,
I sve kući hrlim,
U duhu si ovdje
Milu majku grlim! . . .

A kad se sa svih strana sakupe drugovi i drugarice, nastaje naše pastirsko slavlje. Nema kod nas tuge i jada. Ovdje vlada pjesma i veselje. . . . U kolu smo odmah i sva gora odzvanja od naše igre.

Kad večer dođe treba kući poći. . . .

Sakupim guščice i malenim puteljkom spuštam

se u selo.

Tamo me nešto vuče i ja ne osjećam umor. Veselim se kući kao i moje guščice. . . .

„Ga, ga, ga . . . .“ pjevaju one veselo, a majčica raširenih ruku dočekuje svoju guščaricu. . . .

(P j e v a)

Vesela sam mala,
I sve kući hrlim,
Da u zbilji tada
Milu majku grlim! . . .

Z a s t o r.

Gospojica Zdenka

Soloscena za djevojčice.

ZDENKA: (U novoj opravici stoji pred ogledalom i gleda se u njega)

(Pjeva)

Kazala sam jučer svima,
Braci, mami, tati,
Da me svako mora od sad
Gospojicom zvati. . . .

Nisam više malo d'jete
To moj obraz kaže,
Ustvrdi li netko drugo,
Reć ću mu da laže. . . .

(okreće se i gleda u ogledalu)

Pa naravno da nisam više mala djevojčica. . . Nisam i neću biti.

(okrene se napred)

Pogledajte samo. . . . Duga suknja. . . . Najmodernije čarapice. . . . Moderni rukavi. . . . A kosa?

Zar djeca nose ovako kovrčastu kosu?

Ne. . . . Nikada ne. . . .

A osim toga zar djeca idu na ples?

Ja sam s mamicom bila na plesu i svi su mi se divili kako ja divno plešem.

(Iz vana se čuje glazba, a ona zapleše neki lijepi ples)

Ja mislim da ste se sada svi uvjerili da moj ples potvrđuje da nisam više mala djevojčica.

A kad bi mi tko rekao “beba„ - kako su me do sada zvali, ja bi se uvrijedila i ne bi nikad s njime razgovarala.

Sa svima ću lako izaći na kraj. . . . Tata i mama mogu mi reći kako ih je volja, jer za njih sam uvijek njihovo dijete.

Služavki će naložiti majka. . . . Pa da. . . . Kako mi se ona usuđuje reći beba. . . . Ja sam gospojica. . . . Pa još kako me zove. . . . - "Beba dojdi sim!". . . .

Kaže mi ti. . . . Molim vas kao da smo mi zajedno bile na paši.

A njoj je već barem četrdeset godina. . . .

(isceri se)

-„Beba hodi papati. . . . Beba hodi pančati" . . .

Beba - beba - beba. . . .

(strogo)

Nisam ja beba!. . . .

Sa Milkom, Dragicom i Slavicom ne ću se više družiti. . . . One nisu moj par. . . . I one ne znaju drugo nego:

„Bebo ovo. . . . bebo ono". . . .

E, ako će mi reći, gospojice Zdenka, onda možemo ostati dobre.

Inaće ne!. . . .

Jedino ću mučiti muku sa bracom. E, to znam da će on i dalje bebekati. . . . Ako od njega zahtijevam da mi više ne kaže beba, on će mi se rugati i još više će bebekati nego do sada.

Ali znam što ću. . . .

Kad god me bude tko nazvao beba, ja mu se ne ću odazvati . . .

Tako ću ih odučiti od tog glupog bebekanja . . .

(Pjeva)

Kazala sam jučer svima,
Braci, mami, tati,
Da me svako mora od sad

Gospojicom zvati. . . .
A ako me tko pozove beba. . . . ja mu. . . .

(Glas iz vana) Beba!. . . . Beba!. . . . Kolači!. . . . Bonboni!. . . .

(trgne se)

Evo me!. . . . (otrči)

Zastor.

SOBARICA.

Soloscena za djevojčice.

SOBARICA: (čisti prašinu sa stolčića)

Sve mora biti čisto i uredno. A ta djeca sve zamažu. Najviše me ljuti kad sa cipelama stanu na stolac. Da su im barem cipele čiste. . . . Ali oni na to ne paze. . . .

Briga njih što sobarica ima više posla.

(sjedne na stolac)

A već sam tako umorna. Od ranoga jutra radim i ne dospijem, da se barem malo odmorim.

(Pjeva)

Za čistoću odgovara
Sobarica mlada,
Uv'jek redi, čisti, mete,
Vječno je kod rada.

Čista soba za nju vam je
Ponos a i dika,
Čista mora biti svaka
I najmanja slika.

Al sve nisu tako revne
Sobarice naše,
One vam se toga posla
Ne znam zašto plaše. . . .

(ustaje)

Sjela sam i odmaram se a milostiva bi mogla svaki čas doći.

Ne bi ona vjerovala, da sam se samo malo odmorila. Vikala bi kao obično.

-"Opet ništa ne radiš. . . ."

A ja radim da mi znoj sa lica kapa.

[Pođe do drugog stolčića na kojem sjedi mala lutka]

A, gledaj male nevaljanke. . . Opet si na stolcu . .

[Podigne lutku i udara ju]

Evo ti . . . evo ti . . nevaljanko mala. . . Zašto si opet na stolcu? Zar neznaš da je mamica zabranila skakati po stolcima.

[Privine lutku k sebi].

No, no. . . Sirotice mala . . . Ne plači . . . Nisam te htjela tako jako udarati . . . To je bila samo mala kazna.

Ti plačeš? . . .

Ne plači. . . Ja te volim. . . Ja te jako volim . . .

[Ziba lutku]

Tako! . . . Tako! . . . Ovdje ti je ljepše nego na stolcu . . . Ajde . . . Spavaj! . . . Spavaj! . . .

[Pjeva]

Spavaj, milo zlato moje,
Spavaj mirno noć i dan,
Nek te opet razveseli,
Mirni, blagi ovaj san. . . .

Sklopi oči, pa se smiri,
Uz tebe ću biti ja.
Da te volim jako, žarko,
Svatko ovdje dobro zna! . . .

[Stavlja lutku opet na stolac].

Tako. . . . Ovdje se odmaraj. . . . Nedužno sam te kaznila. Nisi bila kriva. . . . Zato mi te je žao. . .

Sad vidite kakove sve brige imam. . . . A ako nije sve u redu milostiva viče na mene. . . .

Svakog dana tako radim. . . . I nikad neće biti posao gotov. Ali neka. . . . Mamica kaže: „Tko radi ne boji se gladi."

[P j e v a].

V'jek u poslu treba biti
Pa će biti sreće,
Biće sveg i blaga dosta,
Novca pune vreće. . . .

Od svih eto sobarica
Baš najviše radi,
Pa si tako ovaj život,
Eto poslom sladi. . .

Z a s t o r.

Postolarski šegrt.

Soloscena za dječake.

ŠEGRT: [Dolazi fućkajući. Ima duge stare hlače i bijelu uprljanu košuljicu, a pred sobom zelenu pregaču. Nosi u rukama nekoliko pari cipela. U licu je sav uprljan i zamazan].

Oh, kako je teško biti postolarski šegrt.

Da to čovjek mora dulje izdržati, mislim da bi postao pravo pravcato magare, sa dugim ušesima od dva metra.

Gazda, gazdarica, gazdina sestra i tri kalfe. . . . I svi oni imadu volju natezati šegrtova ušesa.

Da svaki put kad navlače ta siromašna ušesa nategnu za jedan milimetar, to bi u tri godine dana imao ušesa duga baš dva metra, kako sam vam rekao.

I zato što mi preostaje. . . . Bježim od kuće, radione i posla. . . .

[P j e v a]

Šegrt svaki mnogo strada,
Poznata je stvar,
Zato da očuva sebe,
Polazi u kvar. . . .

I kod kuće, a i vani,
Vječno trpi baš,
Težak, gorak, nesavladiv
Taj je poso naš! . . .

Pa da je samo to. . . . Još kako tako. . . Svakom je čovjeku postolarski šegrt na putu. Još nisam došao

na kućna vrata, već ih ljudi brižno zatvaraju, da im šegrt nešto ne ukrade.

Pa zar to nije grozno?

A kad nas vide na ulici viču za nama kao da smo najgori ljudi. - „O, to je fakin! . .“ - „Opet misli na vragolije i fakinarije. . . .“

A ja sam nedužan i dobar, kao najbolje dijete u gradu. Ako se majstor zamjeri mušteriji, ne strada niti kalfa, niti gazdarica, niti gazdina sestra.

„Ti si magarac opet nešto smotao!“ . . A ja nisam baš ništa kriv. . . . Donio sam mušteriji cipele i račun. Novaca naravno odmah ne dobijem. . . .

Što onda?

Gazda mi veli da bez novaca ne smijem doći kući. Pa dobro. . . .

Kako da onda čovjek očuva svoja ušesa. . . .

Nastupim oštro i tražim novce. Inače neću ostaviti cipele.

Naravno da sam onda uvrijedio mušteriju i ona mi onda pred nosom zatvara vrata.

Dobijem li novac ili ne dobijem u svakom slučaju stradam ja.

Dođem bez novaca kući . . . A jooojjj. . . Bolje je da nisam ni došao. Kuka i motika. . . Gazda navali i gazdarica. . . . Onda ista pjesma. Trpe moja ušesa. Dođem li sa novcem kući i rečem li mušteriji ono što mi je majstor rekao, evo je zamnom i viče u radioni, kako gazda ima neotesanog i bezobraznog šegrta.

Da se ne izgubi mušterija, gazda se odma hvata pred mušterijom za moja ušesa.

Novci su u kući. . . . Mušterija je zadovoljna, a u šegrta su dva milimetra dulja ušesa. . . .

Pa molim vas jeli to laki posao?

I zato mi je najljepše kad sam vani i kad raznašam cipele. Tu sam barem nekoliko časaka miran. Proveselim se na zraku, a to je veselje sve mladeži.

[Pokazuje cipele]

Raznijeću cipele, a onda ću se poigrati s dječacima. To je jedino vrijeme kad sam veseo i zadovoljan.

[P j e v a]

Cipele nek krpa gazda,
A ja idem sad
Da se među drugovima
Ja poigram mlad. . . .

Tko će uvijek teško radit,
Držat teški bat,
Hajd na igru mili druzi,
Barem jedan sat. . . . [Odlazi]

Z a s t o r.

Lažitorba.

Soloscena za dječake.

MALI BRANKO: (dolazi sa velikim komadom papira i olovkom u ruci i plače.)

Ne, ne. . . Nikada neću više. . .

(sjedne na stolac, stavi papir na stol i piše)

To je grozno. . . . Da znadu moji drugovi, ja bi propao u zemlju od stida.

(opet piše, prestane i broji)

Jedan, dva, tri, četiri, pet, šest, sedam osam. . .

(piše dalje)

Kad ću ja to napisati stotinu puta? . . . To je cijela vječnost. A da pravo kažem zaslužio sam tu kaznu.

Čudite se zašto moram istu rečenicu napisati sto puta. Rekao bi vam, ali me je stid. Ne možda što bi mi se smijali i rugali.

Ne, ne, ne. . . .

Stid me je zato što sam to učinio. A nisam bio kriv. Nagovorio me nato zločesti Vlado. Rekao sam ja njemu. . . . Ne smijem dalje govoriti, jer bi odma znali što ja pišem. . . .

(piše dalje)

Pa da i znate. Barem nebi vi drugiput što takova učinili.

Očuvali bi se toga pisanja i sramote.

Nisam se nadao da će otac saznati zato i da će me pozvati na odgovornost. Poslušao sam onog nevaljanca, a on me je tako lijepo smotao, da sam eto siromak nastradao. Što ću kad mi je tako luda glava. . .

Sad ne mogu ništa. Molio sam oca da mi oprosti, da neću više nikada to učiniti, a on mi je rekao, da ćemo se razgovarati kad napišem sto puta Branko je . . .

(nastavi sa pisanjem)

Branko je. . . Branko je. . . Branko je. . .

Sve bi napisao, nevaljanac, magarac, potepuh . . . I sve što hoćete. Samo to ne. . . To je grozno . . . A nisam to nikada do sada učinio.

(opet piše)

Branko je. . . Branko je. . .

Pa da. . . . Čuvao sam se toga, jer se ne veli uzalud, da tko laže taj i krade. . . A Vlado uistinu i krade. Često on donese od kuće dva dinara i priznaje da ih je uzeo mami.

A ja sam to samo jedanput učinio i već me je mamica uhvatila.

Da sam barem ocu odmah priznao bilo bi sve u redu, ali ja sam. . . .

(plače i piše dalje)

Branko je lažitorba. . . Branko je lažitorba. . . Branko je lažitorba. . .

(broji)

Valjda sam već napisao sto puta.

Rado bi da svršim da mi otac oprosti taj grijeh. Mislim veće sramote nisam mogao doživiti. Ali od sada neću više nikada biti zločest i nevaljao. Eto to vam sada svima obećajem. A obećaću i ocu. . . .

(uzima papir i ustaje)

Napisao sam sto put. Oprostite. . . . Ne mogu vam reći što sam pisao, jer me je zbilja stid. Nebi vam mogao pogledati u oči. Ali od sada neće više biti toga. Biću dobar kao što sam i do sada bio.

(p j e v a)

Dobro dijete svako voli,
Otac, majka, drug,
A zločesto vam je svakom,
Na sramotu. rug. . . .

Zato ja ću biti dobar,
Da me voli svak,
To bar nije mudrolija,
To je poso lak. . . .

Sreća to će biti za me,
I za oca mog,
Moliću se, da me dobrog
V'jek očuva Bog! . . . (odlazi)

Z a s t o r

Janko poderanko.

Soloscena za dječake.

JANKO: (dođe plačući, u ruci nosi kaput)

Zašto sam obukao to odijelo. Lijepo mi je rekla mamica. Janko! Ti ideš u šumu. Tamo ćeš se verati po drveću, skakati po lišću i mahovini. pa češ zamazati ili potrgati novo odijelo.

A ja?

Ja ju nisam poslušao. Skinuo sam kaput, ali onda kad je bilo već prekasno.

(otvara kaputić da se vidi kako je potrgan)

A jooojjj. . . . joooojjjjj. . . .

(plače)

Što ću sada?

Da imam barem kakovu iglu i konac, ja bi to sam sašio. Da barem večeras ne opaze, da sam poderao kaput.

(sjedne)

Tu treba dobro promisliti. Jer šta bi sve moglo iz toga nastati. Majka bi me tužila ocu, a onda. . . .

Što mislite?

Znate vrlo dobro što bi onda bilo.

Rekao bi kao i u nedjelju:

-„Dođi, sinko, da ti isprašim hlače."

A joj a to je bilo grozno. Pošteno ih je isprašio, Nisam mogao tri dana sjediti na njima.

A drugo?

Rugaće mi se sestrica. . . .

A to mi je najgore. . . . . Opet će skakati oko stola i vikati:

-„Janko - poderanko.“

A tata i mama to dozvoljavaju i smiju se mojoj nesreći.

Pa nisam ja kriv što imam takovu nesreću, da uvijek negdje zapnem sa odijelom. I njima bi se rastrgalo, da zapnu za bilo kakav predmet.

A najgore što ze zovem baš Janko

Da se zovem Milan, Drago, Savo, Pantelija ili ma kako bilo, samo ne Janko. . . . Da se zovem na primjer Fric. . . . . Nebi mogla sestrica skakati oko stola i pjevati:

Fric - poderanko!

To se nikako ne slaže.

Ali Janko. . . .

To kao da je stvoreno da se kaže poderanko, zamazanko, nevaljanko. . . .

Znam što ću. . . .

Umoliću tatu nek me od sad zovu Leopold.

To je divno. . . . Odmah će prestati sestričino veselje.

(gleda kaput)

Kaput je poderan, a kući moram doći.

Da imam novaca otišao bi usput do krojača. Gle, pa otići ću k njemu i reći ću mu, da ću mu drugi put donijeti novce.

(ustane)

Tako je! . . . To je izvrsna zamisao.

Ali da. . . .

Danas je nedjelja. . . . Krojači danas ne rade. A do sutra bi bilo prekasno.

Ha! . . . Znam!

Donijeću kaput u ruci i staviću ga u kut, a sutra rano u jutro do krojača. Pitaće me zar mi nije hladno kad nosim kaput u ruci, a ja ću im reći, da od vrućine

ne mogu disati. . . , - premda moram priznati da mi nije baš najtoplije.

Sve ću pretrpiti samo da sestrici ne priuštim veselje, da skače oko stola i viče: „Janko - poderanko!“

Glavno da su mi hlače cijele.

(udara se rukom po glavi)

O, ima ovdje još uvijek soli u glavi. . . . A sad kući kao da se nije ništa dogodilo.

(pjeva)

Gospodičić mora mene,
Svako od sad zvati,
Iz nevolje se izvući
Treba mudro znati. . . .

Zašto plakat i uzdisat,
Biti tužni Janko,
Da me seka opet zove;
„Janko - poderanko!“

(okrene se i odlazi, a kad se okrene vidi se kako mu sa hlačica visi velika krpa, jer je i njih jako poderao)

Zastor

Seljak iz Kukovače.

Soloscena za dječake.

MARTIN: (seljak dolazi okrečući se prema mjestu sa kojega je došao. U ruci mu pletena torba i debeli štap.)

Nikada više . . . Nikada više ovamo . . . Rekao sam ja kod kuće mojim kukovčanima neka se ne sele od kuće. I ako su na selu . . . na sigurnom su. . . . Tamo im se neće i ne može ništa dogoditi.

(križa se)

A ovdje u gradu? O, Bože me sačuvaj još jednom tamo.

Hodam ulicom . . . Tef, tef, tef . . . tule neka kola bez konja . . . Jao ljudi, da to vide moji kukovčani oni bi mislili, da ih sam vrag goni napred.

Ali k nama nebi mogli doći, jer mi nemamo tako široke ceste. K nama u Kukovčane može se samo po nekoj stazi, a to može samo naše vrijedno magare.

Kukovača je selo visoko gore na brijegu, pa dok gore dođeš isplaziš jezik do koljena.

Rado bi vidio ona kola iz bliza, ali bolje je da im se uklonim.

Mogao bi vrag skočiti napolje.

Je, a to nije sve. . . .

Onaj me poglaviti gospodin odveo u neku sobu. Na stolu je bila neka kutija. I šta mislite. . . Pritisnuo je na dugme i odmah se čula muzika. Nigdje nije bilo nikoga a svirali su ljepše nego naši vatrogasci.

Recite vi meni kako je to? I u toj škatulji mora biti sam vrag.

Kud god se okreneš naiđeš na same čudne stvari.

Da moji kukovčani dođu dolje u grad mislili bi da je došla zadnja ura. Ja ću im o tom pripovijedati cijeli mjesec dana.

(vadi rubac i broji novce)

Mislio sam da ću kući donijeti mnogo novaca. Moja mi je Bara stavila u košaru 15 jaja, dvije kokoši i vijenac luka. Za sve to sam dobio dvadeset i šest dinara.

Pa bio bi ja zadovoljan.

Kad sam išao u grad sreo sam onog seljaka iz Macanovog brijega, koji je nosio u grad mahovinu, drač, vrbove šibe, gljive, koprive i mlado lipovo cvijeće.

Mislio sam da je šenuo pameću. . . .

Ali da. . . .

Eto ga. . . . Sad smo se rastali. . . . Prodao je on sav onaj drač u gradu ne za dvadeset i šest dinara, nego za pedeset osam dinara.

Ao, ljudi, pa što da čovjek misli o gradu. Tamo je sve ono vrijedno što nama u Kukovači nema nikakove vrijednosti.

Bože moj . . . Vrbove šibe . . . Mahovina . . . Pa ti su ljudi u gradu poludili.

A kako ne bi . . .

Oko njih lete sami vrazi . . . Mora im se pamet smiješati.

Ako ću ja po drugi put u grad, što si nikako ne želim, pokupiću svu mahovinu i posjeći sve vrbe u Kukovači.

Ako to sve kažem mojoj Bari ona će misliti da sam se tamo napio rakije.

-„Pijan si ili lud“ - vikaće na mene.

A ja? . . . Što ću ja? . . .

Reći ću joj:

(pjeva)

Nije za nas u grad ići,
U tu ludu buku,
Tamo kola sama lete,
Konji ih ne vuku.

I po zraku tamo lete
Sa krilima ljudi,
Draga Baro, stani samo
Pa se tome čudi. . . .

Svud se viče, lupa, tuče,
Da sve ječi, ori,
Najljepša je Kukovača
U vinovoj gori! . . .

Zastor

Trgovac.

Igra za dvoje djece.

TRGOVAC: (stoji pred malim stolićem na kojem ima vagu i nekoliko praznih papirnatih vrećica)

Sajam biće tu u gradu,
Kod njeg mnogo ljudi,
A trgovac ima robe,
Da mu svijet se čudi. . . .

(puni vrećice brašnom)

Zato treba da se danas
Nešto slablje važe,
Da je slaba vaga moja
Nitko mi ne kaže. . . .

GOSPOĐA: (uđe naglo, u ruci nosi košaricu)

Dobro jutro, gospodine,
Žurila sam amo,
Jer me čeka mnogo posla,
Na pijaci tamo. . . .

TRGOVAC: (udvorno)

Čime mogu da vas služim,
Imam svega eto,
Mala c'jena jer je sada
Dobro bilo ljeto.

GOSPOĐA: (zlobno)

Svi trgovci tako zbore,
A kad račun prave.

Od čuda se nakostruše
Kose moje plave.

TRGOVAC: (u neprilici)
Nije tako, dobra gospo,
Svako mene kara,
Svakom teško rastati se
Od njegovih para.

GOSPOĐA:
Pa i kriva vaša vaga,
Tako ljudi vele,
Pa se drugim trgovcima
U dućane sele.

TRGOVAC:
Vaga svuda vam je ista
Al' kredita nema,
To je uzrok, moja gospo,
Što trgovac dr'jema.

GOSPOĐA: (ujedljivo)
A i brašno nije vaše
Ko drugdje u gradu,
To već ljudi naokolo
Svi u selu znadu.

TRGOVAC:
Samo zloba tako zbori,
Brašno mi je fino,
Da vam možda ni tko reko,
Kakvo mi je vino.

GOSPOĐA:
O tom neću da govorim,
Jer se ljudi smiju,
Svi trgovci poznato
U vino vodu liju.

TRGOVAC: (ljutito)
Pa što onda dolazite,
K nama kupit stvari,
Kad se naša dobra roba
Kod vas sva pokvari.

GOSPOĐA: (smije se)
Nisam došla ništa kupit,
Samo reć sam htjela,
Vašu robu vidjet nikad
Neće moja zdjela.

To mi bilo baš na srcu,
Dugo smjeram ovo,
Znadem sve što sad ste čuli,
Vama nije novo . . . . (ode naglo)

TRGOVAC: (gleda za njom)
Od tog moga teškog posla
Već me boli glava,
Mnogo toga što je rekla,
Istina je prava! . . .

Z a s t o r

Krojač i postolar.

Igra za dvoje djece.

POSTOLAR: (sjedi na malom stolčiću, pred sobom ima cipelu, u ruci kladivac i njime tuče po cipeli.)

Nije šale, ovaj poso
Traži mnogo truda,
Obavit ga ne zna bome
Bilo kakva luda. . . .

KROJAČ: (uđe)

Dobro jutro, postolaru,
Kako posli idu?
Biće fino kad cipela
Ima tu pri zidu.

POSTOLAR:

Posla dosta, moj krojaču,
Ali novca nema,
Sve što svršim na vjeru ti
Mora da se sprema.

KROJAČ: (sjedne do njega)

Zar i tebe mori briga
Kako ćeš do para,
Bože dragi, svuda ista
Pripovjest je stara.

POSTOLAR:

U krojača to je lako,
Nema ove muke,
Da kod posla iskrvari
Žuljave si ruke.

KROJAČ:

Čudna čuda što ti veliš,
Igla zar ne bode?
Krojač treba da se drži
Najnovije mode.

POSTOLAR:

I postolar mora radit (pokazuje mu cipelu)
Sve po novom kroju,
Mora pazit da cipela
Odgovara broju.

KROJAČ: (mahne rukom)

To ni muka moj majstore,
Za te to je šala,
Desno, lijevo, pa gotova
Cipela je mala.

POSTOLAR: (uvređeno)

Gle, tvoj poso nije težak,
Igra ti je samo,
Nemoj pričat, mi to dobro
Postolari znamo.

KROJAČ:

Nema smisla ovoj svađi,
Svaki svoje radi,
Znoj sa lica svima kaplje
Da ne bude gladi.

Postol. Pravo veliš, dragi druže,
Sve nas briga mori,
Da za kuću svoju dragu,
Bijeli krušac stvori.

KROJAČ:

Eto zato posla tebi, (digne nogu)
Cipele mi pravi,
A kad trebaš ti odijelo,
Ti se meni javi.

POSTOLAR: (uzima sa stola mjerilo, klekne pred njega i mjeri mu nogu)

Tako valja. — Ajde dakle.
Da ti mjerim nogu,
U takovoj slozi biće
Posla — hvala Bogu! . . .

Z a s t o r

za II. us. mov.

VII. niž. mješ. gim.

Sirotica.

Igra za dvije djevojčice.

ANICA: (mala djevojčica u posve trošnoj opravici drži košaricu u ruci)

Tužna sam sirota,
Koja milost traži,
Da bolesne majke
Sada bol ublaži. . . .

Cijeli dan stojim na ulici i molim milostinju. A ljudi me gledaju prekim okom. Da oni znadu da ja nisam od jučer ništa okusila i kako sam teška srca potrčala na ulicu da molim milostinju. Samo radi moje bolesne majčice Oh, tužna sam sirota. . . . (stavi se u pozadinu)

MILKA: (nosi ispod ruke torbu sa knjigama:

Kako je danas lijepi dan. A ja moram u školu. Kako je to velika briga za me. Morala sam popiti kavu. A ja ne volim kave. Već sam je sita. Oh, kako je drugim djevojčicama lijepo. Idu u školu kad ih je volja, a kod kuće dobiju svaki dan deset dinara za bonbone i slatkiše. Oh, kako sam ja velika sirota. . . Ja dobijem dnevno samo dva dinara.

ANICA: (dođe posve blizu do nje i sluša je)

Što si to kazala, mala drugarice?

MILKA: Ništa. . . . Govorim eto kako sam nesretna. Kako sam velika sirota. Kad idem u školu dobijem samo dva dinara od roditelja, a sve druge djevojčice dobiju po pet i po deset dinara. A koliko dobiješ ti kad ideš u školu?

ANICA: Ja neidem u školu.
MILKA: Ti neideš u školu? Oh, kako je tebi onda lijepo. Ti se ne trebaš mučiti sa knjigom kao ja.
ANICA: Ja bi rado išla u školu, ali ne mogu. . . .
MILKA: Zašto?
ANICA: Ne mogu kad mi je majka bolesna.
MILKA: Majka ti je bolesna? A tko vam onda kuha ručak?
ANICA: Ja . . . I to onda kad nešto izmolim . . .
MILKA: Zar vi ništa nemate? Pa što si onda danas u jutro jela?
ANICA: Ništa . . . Jučer sam dobila kod susjeda komadić kruha a za majku malo tople juhe.
MILKA: Bože moj . . . A ja sam mislila . . .
ANICA Što si mislila?
MILKA: Mislila sam kako je meni teško, da nema većih muka od mojih.
ANICA: Ne znaš što je bijeda. Živiš u obilju, pa ti srce nije nikad zadovoljno.
MILKA: A jesi li ti zadovoljna?
ANICA: Jesam, drugarice. Zadovoljna sam sa onim što imam tek mi veliku bol zadaje bolest moje majke.
MILKA: Ti si mala sirotica.
ANICA: Sirotica sam i nije mi teško. Slušala sam tvoje jadikovke pa sam ti se u srcu smijala, ali mi te je bilo odmah žao.
MILKA: Zašto?
ANICA: Zato jer si učinila veliki grijeh.
MILKA: (pogne glavu k zemlji)
Istina je. . . Učinila sam veliki grijeh. Nisam znala što govorim.
ANICA: Pogledaj me, pa ćeš vidjeti kako izgleda sirota.
MILKA: (pogleda ju i opet obori glavu)

ANICA: Što ti je? Što si se tako rastužila?
MILKA: Stid me je pred tobom.
ANICA: Pođi dalje i ne misli na svoju nesreću, a ako te nađe sjeta, sjeti se mene i odmah će te proći te kobne misli.
MILKA: Oh, bijedna moja sirotice. Od tebe sam mnogo naučila. Nikad više neću biti nezadovoljna. (daje joj novac) Evo, uzmi ova dva dinara i kupi si kruha, a ja ću ti poslije škole donijeti mnogo jela za tvoju majkicu.
ANICA: Hvala ti!
MILKA: Oh, kako sam sada sretna. . . Tebi hvala. . .
ANICA: Zašto?
MILKA: Jer sam prvi put u srcu osjetila ljubav i samilost . . . Dođi. . . Do škole imam još dosta vremena. Odvešću te kući . . . Moja će ti majka biti mnogo zahvalna. (zagrli ju) Dođi bijedna moja sirotice.

Z a s t o r

Lovci.

Igra za dvoje djece.

MARKO: (dolazi sa Perom. Obojica su obučeni kao lovci. Na šeširu im veliko pero, a na remenu visi im puška)

Imam pušku ni od drva
Kao što su druge,
S njome prođem polja, drume,
I sve šumske luge.

PERO:

I ja imam takvu pušku,
Samo što je bolja,
Puca ona i pogađa
Kako me je volja.

MARKO:

Ajd, ne laži, (mahne rukom) Pero dragi,
Tvoja puška mala,
Ništ u lovu i potjeri
Ni pogodit znala.

PERO: (uvređeno)

Uvreda je tvojih dosta,
Jer ti lovac nisi,
Tebi puška baš za šalu,
O ramenu visi,

MARKO:

Gle, oprosti. – A što jučer
Nije zbilja bila,

Kad sam kući ja doneso
Zeca tusta, čila. . . .

PERO:

A ja tri sam uhvatio
Sve bez puške ove,
Tako, Marko, pravi lovci,
Zečeve ti love.

MARKO:

Soli na rep ti si njima,
Tam u šumi dao,
Preplašio zec se svaki,
Pa je odmah stao.

PERO:

Tako lovi lovac Marko,
C'jeli sv'jet to kaže,
A on priča čuda prava,
I ko lovac laže.

MARKO:

A ti pričaš kao dasi
Već ubio slona,
Lava, risa ili kakvog
Vuka od pet tona.

PERO:

Nisam, brate, još vidio
Medvjeda ni vuka,
A tvoja ih ubi šesnaest
Ubojita ruka.

MARKO:

Istina je u laži ti
Nema nigdje ravna,

Pa to dost je za našega
Peru lovca slavna.

(Iz vana se čuje neki jaki udarac)

PERO:
Sveti bože, jesi l' čuo
Ko da puška puče,
Moglo bi nam obojici
Postati sad vruće!

MARKO: (plašljivo)
Neda mi se danas dalje
Šetati po šumi,
Majka mi je rekla prije,
Da se svratim kumi. (ode)

PERO: (ogledava se)
Ostavio sad me sama
Kući on se žuri,
(gleda za njim)
Bože dragi, sad po cesti
Kao str'jela juri.
(preplašeno)
Sigurno je medvjed njega
Napao na putu,
Biće bolje da ne čekam
Ja opasnost ljutu! (otrči)

Z a s t o r

Gospodin i seljak.

Igra za dvoje djece.

GOSPODIN: (sjedi na klupi i opazi seljaka koji nosi na glavi veliku košaru.

Dobar danak, dobri kume,
Kud te vode puti,
Noseći na glavi jadan
Ovaj teret ljuti.

SELJAK: (stane)
U grad moram gospodine,
Mučiti se treba,
Jerbo hrana ne pada nam
Kao vama s neba

GOSPODIN:
Svaki od nas mora teško
Da se muči, radi,
Svakom poso njegov život
Razblažuje, sladi,

SELJAK: (skine košaru sa glave i stavi ju na klupu)
Od mog posla gospodi će
Samo korist biti,
Kada radim ne treba vam
Gorkih suza liti.

GOSPODIN:
Istina je što si reko,
Hrana nama treba,

Al' bez muke nebi bilo
Svakdanjega hljeba.

SELJAK:

Priznajete, gospodine,
Seljakove muke,
Priznajete da vas hrane,
Žuljevite ruke.

GOSPODIN:

Rado uv'jek priznat hoću,
To sramota nije,
Zašto da se ta istina
Ma pred kime krije.

SELJAK:

Što će nama ta gospoda,
Od njih korist mala,
Sve što mogu da nam vrate,
Pusta riječ je hvala.

GOSPODIN:

Stani mala, dragi kume,
Nije to baš tako,
Poslušaj me sada malo,
Shvatiti ćeš laho.

SELJAK:

Ajde, neka, poslušaću
Vaše r'ječi sada, (sjedne kraj njega na klupu)
Koja korist bi seljaku
Od gospodskog rada.

GOSPODIN:

Tko ti daje knjigu malu,
Koja sve te uči?

Tko se s tvojom djecom tamo
Sad u školi muči?

SELJAK: (smije se)

Nato nije pomislila
Moja luda glava,
Pravo kažeš, za seljaka
To je korist prava.

GOSPODIN:

A tko tebi daje alat,
Kosu, plug i branu?
Tko ti daje sve ostalo
Što trebaš u stanu?

SELJAK:

Pravo kažeš, gospodine,
Svaki svoje radi,
Jedan drugom pomažemo,
Da se kuća gradi.

GOSPODIN:

A kad bolest ti u kuću
Iznenada sine,
Koga zoveš da te tuga,
Briga, žalost mine.

SELJAK:

Sad tek vidim što je pravo,
Jedan drugom treba,
A svi skupa pomoć Božju
I blagoslov s neba.
(podiže košaru a gospodin mu pomaže)
Sad ću rađe u grad poći,
Jer sad vidim pravo,
Na svem tome, gospodine,
Hvala vam — i — zdravo! (odlazi)

Zastor

Moderna djeca.

Igra za dvoje djece.

MILKA: (stoji kod stola na kojem je otvoren putni kovčeg, sprema u njega stvari)

Ne znam kakvi je to užitak putovati na selo. A naša mama neprestano govori, kako će to biti veselje i oporavak. Možda će to njoj biti veselje, da strinom gazi po đubru u štali. Po blatnom puteljku u vrtu ili po njihovoj guštari. Nas to ne može obradovati . . .

O, nekad su glupa djeca uživali u tome. Glavno je da su sproveli svoje ferije izvan grada.

Ali danas nije više tako . . . (pokazuje opravicu)

Pa zar je takova opravica za selo? . . . . A kod kuće ju ne smijem ostaviti, jer bi djeca u selu držala i nas iz grada, da smo zaostali u nazorima. . . . Neznam što će reći braco, kad čuje za naš put.

PERO: (dođe u piđami, rasteže ruke kao da je do sad spavao)

O, dobro jutro, mila sekice. . . . Što to znači, da si se tako rano prihvatila posla.

MILKA: Ne pitaj me. . . .

PERO: Zašto? Što se dogodilo?

MILKA: Ništa.

PERO: No pa kud se onda spremaš?

MILKA: Spremaćeš se doskora i ti.

PERO: Zar su roditelji ipak odlučili?

MILKA: Da! — Još danas putujemo.

PERO: (veselo) Izvrsno. . . Krasno . . . (skače po sobi) Divno!. . . Kolosalno! . . Benevonalno! . . Adverbijalno!

MILKA: Mislila sam, da te to neće obradovati.

PERO: Kako ne. . . Što više ja sam sretan!

MILKA: Proći će te brzo sreća.

PERO: Ne! . . . Ti me ne poznaješ. Ja bi putovao autom preko ledenoga mora, podmornicom kroz najviše alpe, a aeroplanom kroz najdublje more. To su ideali zame i za svu modernu djecu.

MILKA: A da se malo prodrmaš na seljačkim kolima?

PERO: O, fuj . . . Koja banalnost. Tako su putovali pred petsto godina, kad još nije bilo mudrih ljudi. Za mene je najveći čar divno putovanje automobilom koji juri, da od brzine ne prepoznaješ jesi li na zemlji ili u zraku.

MILKA: A ja bi najvolila, da uzmemo veliki aeroplan pa da s visina promatram, kako je sve to glupo što neuk svijet radi.

PERO: Nemoj pretjeravati . . . . Ne treba reći neuk svijet. . . . Kaži onako posve jednostavno, svijet koji nije moderan.

MILKA: Moderan?

PERO: Da! — Svijet koji nije ni malo moderan i neće nikada postati moderan.

MILKA: Neprestano govoriš o tom modernom svijetu, o modernim opravicama, o modernom putovanju . . . Sve što se događa za tebe mora biti u nekom modernom duhu.

PERO: Tako valja . . . . Zato mi nismo obična, već moderna djeca.

MILKA: Pa dobro. Reci mi onda, braco, što to zapravo znači biti moderan?

PERO: (u neprilici) Moderan? . . Moderan? . . (kašljuca) Pa to je jednostavna stvar. Eto moderan je moderan.

MILKA: Da, moderan. . . . Ali što to znači?

PERO: Uh, glupa li pitanja. . . . Moderan. . . Moderan je moderan, kako ću ti drugačije objasniti.

MILKA: Dakle ni ti neznaš?

PERO: (uvrijeđeno) Kako neznam? Moderno znači eto tako kao što smo mi. Putovanje automobilom na more. Na otoke na kojima nas čeka jahta ili podmornica, da nas poveze u nepoznate zemlje. U nove zemlje. Tamo ćemo igrati tenis sa maharađinom djecom. Pušiti fine indijske cigarete i jesti kolače iz kokosovih oraha.
MILKA: (veselo) Kako je lijepo biti moderan.
PERO: Zato treba da sobom na put ponesemo kostime za tenis, kupaće kostime, naočale za autovožnje.
MILKA: Kostime za tenis?
PERO: Pa da! . . .
MILKA: A što će nam?
PERO: Čudna mi pitanja. Što će nam kostimi za tenis. . . Pa trebaće nam. U Crikvenici, Pagu, Rabu, Krku, Dubrovniku . . . bilo gdje na moru naći ćemo samo modernu djecu.
MILKA: Čini mi se da se ti ljuto varaš.
PERO: Zašto?
MILKA: Svega nam toga neće trebati.
PERO: Kako? . . . Ja bez toga neidem na put.
MILKA: E, moj Pero. . . Ako bi nas dvoje i bili moderna djeca prema tvojem tumačenju, nisu nam roditelji moderni.
PERO: Kako to misliš? Ja te ne razumijem.
MILKA: Prema tvojem tumačenju moderni ljudi polaze na more.
PERO: Da!
MILKA: A mi neideme na more. . . .
PERO: Štoooooo? . . .
MILKA: . . . polaze na put barem autom. . . .
PERO: Da!
MILKA: A mi niti željeznicom, nego običnim i prostim seljačkim kolima.

PERO: Nije moguće!
MILKA: Nose sa sobom odijela za tenis, kupanje . . .
PERO: . . . šofiranje, planinarenje. . . .
MILKA: A mi odijela koja ćemo trebati u staji, pa će zaudarati. . . .
PERO: (kroz suze) Ja naslućujem. . . .
MILKA: Pogodićeš odmah.
PERO: (brizne u plač) Mi ćemo k strini na selo. . . .
MILKA: (kroz plač) Da!
PERO: (plače i zavija) Eto što znači kad su nam roditelji tako nemoderni! . . .

Z a s t o r.

CIGANI.

Igra za dvoje djece.

Marko: (leži kraj ognjišta, pod glavom mu je stari i izlizani kaput, pridigne se)

Hajde, Maro, već je vrijeme,
Da se nešto radi,
Ležimo li dalje tako,
Biće teške gladi.

Mara: (leži na drugom kraju, podigne glavu.

Vidi cige kako tjera
Svoju ženu mladu,
Prosjačenju, skitarenju,
Opet teškom radu.

Marko:

Šuti, Maro, — tebe svako
Rado prima, gleda,
Meni cigi — rečem pravo —
Nitko ništa neda.

Mara: (sjedne)

E, pa — Marko — primi malo
Lopatu u ruke,
Pa će biti nama hrane,
Malo s tvoje muke.

Marko: (sjedne)

Sramota je, moja ~~Maro~~,
Da ti cigo kopa,
Od cigine ruke, ~~draga~~,
Neće biti snopa.

Zo. II. us. nov. VIII. ni ž gir.

Mara:

Ao, cigo zlo nam piše
Ako ćemo tako,
Jer će ljudi jednog dana
S nama naopako.

Marko: (ustane)

Idi, Maro, ne budali,
Cigu svako znade
Malo vara, malo laže,
A pomalo krade.

Mara: (ustaje)

Zato nikad neće, Marko,
Nama biti sreće,
Zato ćemo imat uv'jek
Samo prazne vreće. . .

Marko: (ponosno)

Al' će ipak slava naša
Da se svuda širi,
Ma da evo koljeno sad
Kroz hlače mi viri.

Mara:

Pusti slavu, dragi Marko,
To za cigu nije,
Kakva slava, vidiš da se
Svak pred cigom krije.

Marko:

Jednom ipak ciganima
Biće sreća druga,
Jednom ipak prestati će
Ta ciganska tuga,

Mara:

Hoće, Marko, ali onda
Kad će cigo znati,
Da od rada sreće bude,
A ne kad se klati.

Marko:

E, pa hajde neka bude,
Ja ću radit sada,
Možda nama sreća dođe
Od tog tvoga rada.

Mara:

Juh, veselja, — tako valja —
Sad sam dobre volje,
Skokni, Marko, da vidimo
Tko će plesat bolje. . .

(Iz vana se čuje neka ciganska glazba. Mara dohvati tamburin udara u njega i s Markom pleše neki ples oko ognjišta)

Zastor

Mali doktor.

Igra za troje djece.

LICA: Dragica, Mirko, Mali doktor.

Dragica: (sjedi na stolčiću i drži lutku u ruci)

Što ću jadna, opet plače
Moja mala beba,
Ne znam štoću ja učinit,
Al' joj pomoć treba.

Mirko: (spusti knjigu u kojoj je gledao slike)

Čudna čuda, da to neznaš,
Bolesna je mala,
Zašto nisi ti u pomoć
Doktora već zvala.

Dragica: (stavi lutku na stolac i dođe do njega)

Skoči, Mirko, po njeg brzo,
Sekica te moli,
Da ublaži moje bebe
Ove teške boli.

Mirko: (ustaje)

Idem, eto, — kad je tako,
Odmah on će doći,
Njoj će doktor posve lako
I rado pomoći. (ode)

Dragica: (vrati se do lutke)

Ode braco, lutko moja,
Sad će prestat boli,
Vidiš kako samnom brižno
Moj te braco voli.

Doktor: (na glavi ima visol cilinder, velike naočale, u ruci torbu u kojoj su škare i veliki nož)
Doktor ja sam, svako znade,
Moja čuda prava,
Kad pomognem maloj bebi
Biće odmah zdrava.

Dragica:
Pogledajte, moj doktore,
Kako plače, kuka,
Kako ju od boli teške
Spopala već muka.

Doktor: (uzima lutku u ruke)
Posve bl'jeda vam je ona,
Usne su joj plave,
A očice njene male
Nisu više zdrave.

Dragica:
Što da radim, neznam sama,
Recite mi sada,
Hoćete li pomoć znati,
Da se r'ješim jada.

Doktor: (mudro)
Nisam znao, da je tako
Bolest ova jaka
Pomoć ovdje, draga gospo,
Neće biti laka.
(otvara torbu i vadi iz nje veliki nož i škare, oblači bijeli haljetak)

Dragica:
Jao, jao, evo suza,
Spopala me muka,

Nemojte je nožem rezat,
Otpašće joj ruka.

Mirko:
Samo tako, draga seko,
Može ostat zdrava,
Samo tako, pron'jela se
Svud doktorska slava.

Dragica:
Bože sveti, ne trebam vas,
Čuvaću je sama,
Odlazite s vašim nožem,
Jer ću vikat mama.

Doktor: (donaša lutku na stol i podiže nož)
Jedan potez nožem samo,
Pa će dobro biti,
Posl'je njega neće trebat
Suzica vam liti.
(maše rukom kao da reže)

Dragica:
Jao, mama, gle, — od bebe
Samo mala krpa,
I na stolu, — gledaj čuda:
Pilovine hrpa . . .
Mama! . . . (otrči) Mama! . . .

Zastor

MUDRIJAŠ.

Igra za djecu u 1 činu.

L i c a:

Majka
Ivica
Milan } njezina djeca
Stanka

J e d i n i č i n.

(Pozornica: Obična dječja soba. Velika su vrati sobe otvorena, da se kroz njih vidi u bašću. Desno napred stol sa nekoliko stolaca. Na stolu je razbacano mnogo školskih knjiga. Lijevo veliki fotelj.

I Prizor

MILAN: (sjedi kod stola i piše zadaću)

STANKA: (ima pred sobom knjigu i čita na glas)
Tamnio je bane Zrinjanine
U tamnici bega od Novoga,
Tamnio je devet godin' dana.
Kad deveta na zahodu bila,
Piše bane listak knjige bile,
Pa je šalje svojoj staroj majci:

MILAN:
7 x 5

STANKA:
Tamnio je bane Zrinjanine
U tamnici bega od Novoga . . .

MILAN:
7 x 5

STANKA: (odloži knjigu) Zašto me smetaš, Milane? Tako neću nikad naučiti na pamet. (čita)
Tamnio je bane Zrinjanine
U tamnici bega od Novoga. . . .

MILAN: 7 x 5

STANKA: (izdere se)
Trideset i pet. . . Sad ću valjda imati mira.
(opet čita)
Tamnio je bane Zrinjanine
U tamnici bega od Novoga. . . .

MILAN: 9 x 7

STANKA: (zdvojno) Molim te pusti me da učim.

MILAN: Samo još to pa sam gotov sa zadaćom.

STANKA: A što imaš od toga ako ti sve ja kažem. Račun se mora znati. A ti neznaš koliko je 9 x 7. . . Uči se. . . Bez toga ne možeš u viši razred. . . A onda, te se stvari uče po tiho.

MILAN: Ja ne mogu tiho računati.

STANKA: Dobro onda. . . Reći ću ti samo da imam mira. Ajde. . . Piši. . .

MILAN: 8 x 7

STANKA: Pa prije si me pitao 9 x 7

MILAN: Da, ali sad vidim da nisam ni to napisao.

STANKA: 8 x 7 = 56

MILAN: 9 x 4

STANKA: Zar i to?

MILAN: Da.

STANKA: 9 x 4 = 36. . . No, jeli gotovo?

MILAN: Odmah. . . 9 x 7 =

STANKA: 9 x 7 = 63 (otvori knjigu i dalje uči)
Tamnio je bane Zrinjanine
U tamnici bega od Novoga. . .

MILAN: 7 x 6
STANKA: Sad mi je dosta . . . Mistila sam da ćeš svršiti s tim dosadnim računom, a ti sve jednako nastavljaš. A kad će već jednom biti kraj.

2 Prizor

IVICA: (uniđe sav potišten)
STANKA: Zaboga Ivice . . . Što ti je?
IVICA: (dođe do fotelja i sjedne) Ne pitaj me . . .
MILAN: Što se dogodilo?
IVICA: Bićete i vi tako veseli kao ja.
STANKA Što je?
IVICA: Mama je kazala da svršimo zadaće pa ćemo s njome do tetke.
MILAN: A mi smo obećali Branku, da ćemo doći u 5 sati do njega.
IVICA: To nebi bilo najgore.
STANKA: A zar ima još nešto gore?
IVICA: Ima . . . ali ti si djevojčica i toga ne razumiješ.
STANKA: Pa da . . . Kako bi razumila?
IVICA: Naravno da nerazumiješ. Tebi je svejedno. Ti se i kod tetke zabaviš sa djecom . . . . A mi . . . .
MILAN: Mi smo tamo nevino osuđeni.
IVICA: A ako ja i Milan ne dođemo do Branka ne će moći održati nogometne utakmice.
STANKA: Pa što onda? Igraćete sutra. Ima još dana.
IVICA: Eto vidiš da ti toga ne razumiješ?
MILAN: Mi moramo na utakmicu.
STANKA: A možda se mamica našalila s tobom? Kod ručka nam nije ništa rekla.

MILAN: Rekla nam je da učimo, pa ćemo moći poslije izaći.
IVICA: A sad se valjda predomislila.
STANKA: Pa javite Branku da nemožete doći.
MILAN: Idem ja do majke, pa ću joj kazati da nemožemo tako brzo naučiti lekcije.
STANKA: To vam neće koristiti. Uostalom ja ću vidjeti, dali je mamica mislila ozbiljno, ili se je samo šalila, kad znade da ne volimo tamo.
IVICA: Ali pazi . . . . Ne govori ništa o našoj nogometnoj utakmici.
STANKA: Ne boj se . . . (ode)

3 Prizor

MILAN: Sad imamo za danas ugodnu zabavu.
IVICA: A osim toga što nas još čeka iza te zabave.
MILAN: Ti misliš da će nas tetka tužiti majci?
IVICA: Ti sumnjaš u to? Još nećemo prestupiti praga već će ona otvoriti usta i . . .
MILAN: A ako ide još i tata s nama?
IVICA: Onda smo propali. . . . Onda nam ne fali španjolski ples.
MILAN: Mi moramo spriječiti taj neugodni ples.
IVICA: Ali kako?
MILAN: Možda neće majka k tetki . . . Možda se je samo našalila, jer ni tata baš ne voli tamo ići.

4 Prizor

STANKA: (dođe naglo) E, nije šala što je mamica rekla. Istina . . . . Idemo k tetki. . . . Mamica je zaboravila da je danas tetkin imendan.

MILAN: Pa što onda . . . Neka joj je imendan.
STANKA: Moramo joj čestitati, jer tetka je mamina sestra. . . . . I tata će s nama poći odmah čim se vrati iz grada.
MILAN: I tata?
STANKA: Da!
IVICA: Onda smo propali.
MILAN: Ja znam da smo mi danas španjolci.
STANKA: Što to znači?
IVICA: Ne pitaj radje.
MILAN: Ja neću nikako do tetke.
IVICA: Ni ja . . . .
STANKA: A što ćete? Tata vas neće pitati hoćete ili nećete.
MILAN: A ja ipak neću.
IVICA: Treba nešto smisliti da ostanemo kod kuće.
MILAN: Pa makar ne otišli na utakmicu.
IVICA: Ta je i onako propala.
STANKA: Neće vam uspjeti jer majka se već sprema. Spremila nam je već nova odijela. Svaki će nas čas pozvati da se presvučemo.
MILAN: Što da radimo?
IVICA: Tu treba biti mudrijaš.
(Svi zašute i misle. Ivica podbočio glavu, a Milan nervozno šeće)
STANKA: Ja vam ne mogu pomoći.
IVICA: Ha!
MILAN: Što je?
IVICA: Imam ga . . .
STANKA: Koga?
IVICA: Mudru zamisao.
STANKA: (smije se) Ti si stari mudrijaš, samo što ti tvoja mudrolija nije nikad pomogla.
IVICA: Ako nije nikada, ovaj puta hoće.
MILAN: Da čujemo.

IVICA: Mi ćemo svi oboliti.
STANKA: (smije se) To je ta mudra zamisao. . . .
IVICA: Da.
STANKA: Kako ću oboliti kad sam potpuno zdrava.
IVICA: Uh, kako si glupa. Mi ćemo se pretvarati kao da smo bolesni. Majka će odmah biti u sto briga za nas i neće nas pustiti iz kuće.
STANKA: E, ako ti to uspije, onda si uistinu mudrijaš.
MILAN: Moramo se dobro pretvarati.
IVICA: Tebe će Milane boliti zub.
MILAN: Neću ja da mene boli zub. Đosta sam se s njime napatio u jeseni. A mogao bi se tata sjetiti i odvesti me k zubaru da mi vadi zdravi zub.
IVICA: Ma ne . . . Ti ćeš se samo pretvarati, a pred večer će ti biti mnogo bolje.
MILAN: Pristajem.
IVICA: Onda ti moram maramicom zavezati zub.
(uzima maramu sa stola i veže mu oko zuba)
MILAN: Ja se tako bojim te marame. Ne boli me zub, ali imam takav osjećaj, kao da će me sad zabolit.
IVICA: A ja ću si zavezati oko. (uzima druga maramu i veže si oko) Tako. . . Sad sam i ja bolestan.
MILAN: A Stanka?
STANKA: Što Stanka? . . . Ona je zdrava kao najzdravija ribica.
IVICA: I ona će odmah oboliti.
STANKA: Zašto ja?
IVICA: Jer bi s tobom mogli poći do tetke, a tamo ne smije nitko, a najmanje tata.
STANKA: Kako to?
MILAN: Ne pitaj. . . . već odmah oboli. . . .
STANKA: Ali ja neću. . . .

IVICA: Tebe će boliti glava.
STANKA: Bože sačuvaj. . . . Mogla bi me uistinu zaboliti.
IVICA: Moraš se pretvarati.
STANKA: Neću!
IVICA: Onda ćemo ti na silu svezati glavu.
MILAN: Tako je! (dohvati maramu i pođe prema Stanki)
STANKA: Ja neću da mi vežete maramu. (sjedne u fotelj)
IVICA: Moraš. . . Ne možemo ti pomoći.
MILAN: Budi mirna. . . Svezaćemo ti glavu posve na lako.
STANKA: maše rukama) Neću. . . Neću. . .
IVICA: (primi ju za ruke) Moraš!
MILAN: (veže joj maramu) Što ću ti ja. Bolje da tebe boli glava nego da mi navečer odigramo španjolsku romansu.
STANKA: (dere se) A jooojjj. . . joooojjjj . . . Pustite me. . . Mama!. . . A joooojjjj. . jooojjj . . Mama!. . . Mama!. . . .
IVICA: Šuti!. . . Ne deri se!
MILAN: Šuti!
STANKA: A jooojjj. . . jooojjj. . . jooojjj. . . Mama! Mama!. . . .

5 Prizor

MAJKA: (dođe naglo u sobu) Što je zaboga, djeco?
IVICA: (pretvara se) A jooojjj. . . jooojjjj. . . .
MILAN: (isto tako) A jooojjjj. . . jooojjjj. . . .
STANKA: (sjedi mirno)
MAJKA: Bože moj!. . . Djeco moja draga. . . . Što vam se dogodilo?
IVICA: A jooojjj. . . Boli. . . boli. . .
MILAN: A jooojjjj. . .

MAJKA: (u brizi) Uboga moja djeco. . . . Sad ću ja vas spremiti u posteljicu. . . (zove) Barice! Barice!. . . . . (pođe do vratiju i viče) Pođite odmah do gospodina u kancelariju i javite mu, da se ne vraća. Nećemo danas do tetke.

Z a s t o r

Mali brico.

Igra za djecu u 1 činu.

L i c a: Vlado, Mirko, Stanko, Drago.

Jedini čin.

(Pozornica: Obična soba. Desno stol kod kojega sjedi Vlado, a lijevo na stolcu sjedi Mirko. Obojica imadu otvorene knjige kao da uče)

I Prizor

MIRKO: (zatvori knjigu) Meni je veće dosta te knjige.
VLADO: Jesi li sve naučio?
MIRKO: Nisam, ali više nemogu.
VLADO: A što će reći tata ako se vrati
MIRKO: Što će reći?.... Ništa... Kazaću mu da sam sve naučio, a sutra i onako neću biti ništa pitan u školi.
VLADO: Ne, ne... Nemoj tako... Nastavi rađe sa učenjem. To je korist za nas a ne za oca i majku.
MIRKO: Znam... znam... Ali što je previše nije ni s kruhom dobro.
VLADO: Ti radi kako ti je drago. Ja ću nastaviti sa učenjem.
MIRKO: Zar se nebi radije nešto zaigrali.
VLADO: A što?
MIRKO: Čudno pitanje... Nešto ćemo odabrati.. Ima hvala Bogu dosta igara.
VLADO: Meni su sve te igre već dosadne... Obično se igramo škole, mlina... osla.. Sve je to već dosadno... Ja bi se igrao nešto drugo, što se ne igraju druga djeca.

MIRKO: Ti si uvjek neki čudak... Sad hoćeš najednom nešto što se druga djeca ne igraju.
VLADO: Pa da... Na primjer... Tramvaja.... Kazališta... Kinematografa...
MIRKO: To nije ništa. Kako se možemo igrati tramvaja?
VLADO: Kako nebi mogli? Poredaćemo stolce kao na tramvaju... Ti ćeš poći po djecu u dvorište. Sješćete u tramvaj, a ja ću biti kondukter i prodavaću karte.
MIRKO: A kad prodaš karte — što onda?
VLADO: Ništa.
MIRKO: Onda je bolje da se igramo trgovca...
VLADO: To smo se igrali u nedjelju.
MIRKO: Igrajmo se pošte...
VLADO: I to se uvjek igramo, a od toga se samo zamaže soba pa je mamica ljuta.
MIRKO: Onda ja zbilja neznam što bi predložio...
VLADO: Ha!... Ja znam...
MIRKO Što?
VLADO: Igrajmo se brijača.
MIRKO: Kakva je to igra?
VLADO: Isto kao trgovca ili pošte...
MIRKO: Ja neznam kako bi se to igrali?
VLADO: Ti ćeš otići po dječake i objasnićeš im što ćemo se igrati. Ja ću biti brico, a ovdje ću urediti brijačnicu. Dolazićete jedan za drugim, a ja ću vas brijati.
MIRKO: To je zgodno...
VLADO: Usput ćemo o svemu razgovarati, kako to čine pravi brijači u brijačnicama sa svojim mušterijama.
MIRKO: Hajde... To će biti zgodno.
VLADO: Potrči onda dolje po Drageca i po Stanka.
MIRKO: A ti dotle uredi brijačnicu. (otrči)

2 Prizor

VLADO: (stavlja odmah stolac do stolca) To će biti dosta mjesta za mušterije. (uzima sa stola novine) Tako . . . I novine moraju biti u svakoj brijačnici. (prima knjigu) Ah, to nesmijem dati u ruke mojim mušterijama, jer bi im odmah prošla volja za brijanje. (uzima iz ladice češalj i četku za kosu) Sad imam sve . . . Sapun ću donijeti kad dođu mušterije. (sjedne na stolac) E, teška su nastala vremena . . . . Ljudi se danas najviše sami briju. (zijeva) A mi brice moramo zijevati . . . (iz vana se čuje kucanje) Eto . . . Ipak netko dolazi . . . (otvori vrata i nakloni se) Sluga pokoran . . Klanjam se . .

3 Prizor

DRAGO: sa polucilinderom, očalima i štapom, uđe) Dobar dan . . . Rado bi se obrijao.

VLADO: (naklanja se) Molim samo izvolite odložiti. (uzima mu šešir i štap) Izvolite sjesti.

DRAGO: (sjedne na stolac) Pazite molim vas da me uredno obrijete.

VLADO: (donosi bijelu maramu) Budite bez brige, gospodine savjetniče. Ja sam najbolji brico u gradu.

DRAGO: A brijete li vi i na suho?

VLADO: (stavlja mu maramu oko vrata) Brijem kako ko želi.

DRAGO: Molim vas onda požurite, jer ja nemam mnogo vremena.

4 Prizor

STANKO: (na glavi mu visoki cilinder, na sebi ima veliki kaput, uđe)
Mogu li se kod vas pošteno obrijati?

VLADO: Kako ne, gospodine profesore . . . .

STANKO: Kako vidim neću doći tako brzo na red.

VLADO: Odmah ste na redu, samo izvolite sjesti.

STANKO: (stavlja šešir na stranu) Dakle požurite se . . .

DRAGO: Ali ja sam prije došao i prvi sam na redu.

VLADO: Strpljenja molim, gospodo . . . Izvolite novine . . . (daje im novine)

STANKO: (kao da čita) To nisu novine . . . Te dosadne knjige.

VLADO: Pardon! . . . Zabunio sam se i dao vam zemljopis od moga sina.

STANKO: To je grozna zabuna. Taj me je i od kuće otjerao.

VLADO: (daje mu novine) Izvolite novine . . .

DRAGO: Dakle što je sa brijanjem?

VLADO: Odmah . . . Samo da stavim gospodinu maramu oko vrata. (stavlja Stanku bijelu maramu)

5 Prizor

MIRKO: (dođe sa športskom kapom na glavi, a u ruci nosi dva velika kofera)
Mogu li se kod vas odmah obrijati?

VLADO: Kako ne . . . Samo izvolite sjesti . . .

DRAGO: Ja sam prvi na redu.

STANKO: A ja nemogu čekati.

MIRKO: Što ću onda ja? . . . Ja putujem, a vlak nikoga ne čeka.

VLADO: Sad vidite kako je to grozno kod brice. Mislio sam da neće biti nikakova posla, pa sam otpustio pomoćnike, a sad najednom toliki posao.

DRAGO: No što je?

VLADO: (stavlja Mirku bijelu maramu) Sve će biti u redu

samo da gospodinu putniku stavim bijelu maramu.

STANKO: Nećete nas valjda svu trojicu najednom brijati.

VLADO: Budite bez brige, gospodine profesore, ja sam izučio u Americi. (ode naglo)

6 Prizor

STANKO: Taj će nas obrijati na amerikanski način.

MIRKO: Za to nisam nikada čuo.

DRAGO: Vidjećemo . . .

MIRKO: Ali meni odlazi vlak.

STANKO: A ja nemam vremena.

DRAGO: Zato ima brico novine, da nam vrijeme prođe. (Sva trojica čitaju novine).

7 Prizor

VLADO: (donese veliku posudu u kojoj je načinjen iz bjelanjaka snijeg)
Sad će početi amerikansko brijanje.

DRAGO: Jako sam radoznao.

VLADO: (uhvati rukom snijega i namaže Dragu po licu)
Samo molim mir . . . (razmazuje mu po cijelom licu) Mir! . . . Mir! . . .

DRAGO: (sav namazam po licu) Šta to rad te?

STANKO: Zar ćete mu obrijati i čelo?

VLADO: (zagrabi iz posude snijega i namaže odmah Stanka)
Molim mir . . . Sve će biti odmah gotovo . .

MIRKO: To je prostota . . . Kakav je to posao?

VLADO: (pograbi snijega i maže Mirka po licu). Molim mir.
To je amerikanska metoda . . .

DRAGO: (dere se) Joj . . . . jooojjj . . . Što si iz nas učinio?

STANKO: A jooojjj . . . .

MIRKO: Joooojjij . . . joooojjjj . . .

VLADO: (smije se) Gle, junaka . . . Tekar sam ih namazao i već se deru. A što će istom biti kad im pokažem amerikansku britvu. (podigne veliki kuhinjski nož)

DRAGO: A jooojjj . . . (ustane sa stolca i bježi napolje)

STANKO: Zaklaće nas . . . (pobjegne)

MIRKO: A joj, ti si poludio! (istrči napolje)

VLADO: (sjedne na stolac) Eto koliko muke, a ni za što. Pa da nije teško biti brico . . .

Zastor

Sretan dan male kraljevne.

Igra za djecu u 1 činu.

L I C A:

Kralj — Dvorski maršal
Kraljevna — Dvorska dama
Djeca

Jedini čin.

(Pozornica: Perivoj . . . Svud je naokolo mnogo cvijeća. U pozadini visoka ograda iza koje je velika i prostrana livada. Desno u hladovini lijepa klupa.)

1 Prizor

Zbor: (djeca pjevaju iz vana)

Igra kolo, igra kolo,
U dvadeset i dva,
U tom kolu, u tom kolu,
Lijepa Zdenka igra. . . .

A ta Zdenka, a ta Zdenka,
Medna usta ima,
Da me hoće, da me hoće,
Poljubiti s njima! . . .

Kraljevna: (dotrči a za njom dvorska dama) Eto, to je pravo veselje. . . A ne ovo ovdje. . . Podignite me na ogradu, da ih barem vidim.

Dvorska dama: Kraljevno! . . Ostavite to! . . Evo vam ljepše igre . . . Dovešću vam kolica, lutke, lopte. . . Ma što god želite sve ćemo vam dati.

Kraljevna: (otresito) Ne, ne, ne. . . Što će mi to? . . . Hoću tamo među djecu . . .

Dvorska dama: Ali, kraljevno . . . Ne možete . . . To ne dolikuje vama.

Kraljevna: Pustite me onda, da ih gledam . . .

Dvorska dama: (u neprilici) Dvorski je maršal strogo zabranio, da vas puštam do ograde.
(iz vana se opet čuje pjesma djece)

Kraljevna: Pustite me napolje . . . Pustite . . . Ja hoću k djeci. . . .

Dvorska dama: Ali kraljevna . . . Nikako ne možete . . . Takova je naredba . . .

Kraljevna: (potrči prema ogradi) Ja ću se ipak popeti na ogradu . . . (donaša stolić, stane ne njega i gleda preko ograde) Kako se divno igraju . . . A ja moram biti ovdje sama. . . Pustite me među njih da budem barem jednom sretna. . . . Dovedite ih ovamo da vam onda mogu reći da je to bio sretan dan vaše kraljevne.

Dvorska dama: Ako vas dvorski maršal vidi kod ograde, teško ću stradati.

Kraljevna: Vi niste ništa krivi . . . Mene neka kazne. . . .

2 Prizor

Maršal: (dođe naglo, uzrujano) Pa da . . . Mislio sam da će tako biti.

Dvorska dama: Nisam joj mogla zabraniti.

Maršal: Ja sam vam izdao stroge zapovijedi . . .

Kraljevna: (skoči sa stolca i dotrči do njega) Zašto mi branite to veselje.

Maršal: Takovi su nalozi, kraljevno! A zapovjedi se moraju strogo izvršavati.

Kraljevna: Meni o tom nije otac rekao niti rječi.

Maršal: Teško mu je... On strahuje za vama.

Kraljevna: A ja druge želje nemam... Hoću da budem slobodna među djecom... Hoću da se igram s njima, da i ja osjetim pravo dječje veselje.

Maršal: Ali to ne može biti... Vi ste kraljevna... A ono su djeca koja ne mogu u Vašu blizinu.

Kraljevna: Ako oni ne mogu do mene, ja ću potrčati do njih.

Maršal: To ne dozvoljava dvorski ceremonijal..

Kraljevna: Taj vaš ceremonijal zatvorio me je među ove zidove.

Maršal: Ljepšega perivoja nema u cijeloj zemlji.

Kraljevna: Ne trebam ga... Što će mi najljepši život bez slobode?... Otvorite vrata i pustite djecu ovamo... Onda ću biti sretna.

Maršal: To nije moguće...

Kraljevna: Pa dobro... (potrči opet do stolca i stane na njega) Ako ovaj vrt ne pretvorite u dječje igralište, popeću se na ogradu i skočit na livadu.

Maršal: (u neprilici) Kraljevno!... Ja vas molim...

Kraljevna: Ne slušam vas...

Maršal: Kleknuću pred vas... Mogao bi saznati otac kralj, onda smo svi u dvoru stradali...

Kraljevna: Pustite me onamo... Hoću biti sretna...

Maršal: Mi ćemo se igrati s vama... Štogod zapovijedite mi ćemo učiniti.

Djeca: (pjevaju iz vana)

Kraljevna: Ne čujete li ih?... To je prava sreća... To je veselje...

Maršal: Protjeraćemo ih odavle.. Proslavićemo straže i nikad više neće smetati ova nesnosna djeca.

Kraljevna: Ja vam to zabranjujem.

Maršal: Ali mi to ne smijemo dozvoliti. Izdaću stroge naredbe da se protjeraju djeca. (ode naglo)

3 Prizor

Kraljevna: (viče) Ne, ne, ne... (skoči sa stolca i potrči za njim) Ostavite ih. Ja ću vas slušati.

Dvorska dama: Ostavite ga kraljevno... Otjeraće djecu, a vi nećete čuti njihove pjesme, pa će vam biti mnogo laglje.

Kraljevna: Neću dozvoliti da se djeca otjeraju.

Dvorska dama: Umirite se kraljevno....

Kraljevna: (plače) Oh, kako sam ja nesretna. Pustite me k ocu... Pustite me k ocu, da izmolim za djecu ulaz u ovaj perivoj. (hoće da potrči, ali ju dama zaustavlja)

Dvorska dama: Ostanite ovdje...

Kraljevna: (istrgne se i otrči) Hoću biti sretna.. (otrči)

4 Prizor

Dvorska dama: (viče za njom) Kraljevno!... Kraljevno!... (gleda za njom) Propali smo... Ako naiđe kralj... Što ćemo učiniti? A maršal je svemu kriv, jer nije trebao prijetiti da će otjerati djecu... (gleda za kraljevnom) Bože moj! Kraljevna je potrčala prema straži... Trči prema izlazu iz dvora.... Vojnik ju propušta...

5 Prizor

Maršal: (uđe nervozno) Gdje je kraljevna?

Dvorska dama: Pobjegla je!

Maršal: Kuda?

Dvorska dama: (pokazuje prstom) Eno je . . Istrčala je iz dvora. . . .

Maršal: Što sam jadan učinio?

Dvorska dama: Mi smo izgubljeni.

6 Prizor

Kralj: (dođe naglo) Zapovjednik straže mi je javio, da je kraljevna istrčala iz dvora.

Maršal: (u neprilici) Sve smo pokušali da zabavimo kraljevnu.

Dvorska dama: Maršal je zaprijetio, da će otjerati djecu sa igrališta.

Maršal: Mislio sam na dvorski ceremonijal . . Nadao sam se, da će kraljevna zaboraviti na djecu.

Dvorska dama: Dogodilo se obratno . . Kraljevna je istrčala iz dvora.

Kralj: A čemu sve to?

Maršal: Dvorski ceremonijal . . .

Kralj: Taj nema s djecom nikakove veze . . . Zašto tjerati djecu sa njihovog veselja i igre . . .

Maršal: Tako mogu najlaglje očuvati kraljevnu od čežnje za svijetom.

Kralj: Vaše su mjere preoštre . . . . Kraljevnoj treba igre kao i onoj djeci na igralištu . . . Dovedite joj djecu ovamo, pa neće biti te čežnje za svijetom.

7 Prizor

Kraljevna: (dolazi sa mnogo djece) Dođite . . . . Dođite, drugarice male . . . Moj vam otac neće ništa učiniti. (djeca ulaze plašljivo)

Kralj: Dođite, djeco . . . Ja vidim da kraljevna ne može odoljeti vašoj pjesmi i igri. Dođite i poigrajte se s njome. Ovdje će vam biti otvoren perivoj. . . I odsad će biti uvijek otvoren djeci, a na vrata ćemo staviti natpis: „Dječje igralište“.

Kraljevna: (potrči k ocu, klekne pred njega) Oprosti mi, oče . . . Dugo sam se borila sama sa sobom, ali nisam mogla izdržati . . . . Hoću biti sretna kao i ova djeca. A to mogu biti samo u igri s njima.

Kralj: (podigne ju) Neka ti je ova sreća, dijete moje. Otsada će ti djeca svakoga dana doći. Budi sretna s njima . . . (Maršalu) A vi ih, maršale svečano počastite.

Kraljevna: Hvala ti, oče . . . To je eto moj sretan dan . . . . Dođite, drugarice, nastavimo igru, koju ste igrali na livadi . . . Ja ću s vama . . . To je odsada naše kraljevstvo. (stane u kolo a djeca oko nje)

Djeca: (vrte se u kolu i pjevaju)

Igra kolo, igra kolo,
U dvadeset i dva . . . itd.

Zastor

Susjedi.

Igra u 1 činu.

Marko	Susjed Ljubić
Dora, njegova žena	1 Majstor
Pero } njihova djeca	2 Majstor
Jela } njihova djeca	Gosti, seljaci i seljakinje.

Jedini čin

(Pozornica: Lijepa seljačka soba. Na prvi se pogled opaža da je kuća posve nova i da će se u njoj slaviti neko slavlje. Pokućstvo je novo. Kutevi, prozori, vrata, slike, sve je okićeno cvijećem i zelenilom. Kod kamina stoji kućedomaćica Dora i sprema jelo. Kćerka redi bogato spremljeni stol, na kojem već stoje tanjuri, čaše, gibanica i mnogo cvijeća.

1 Prizor

JELA: (kod stola) Hoće li biti dosta deset mjesta, majko?

DORA: Hoće, kćeri moja . . . Glavno je da sjednu muževi i starci, a mi i mlađarija i onako ne smijemo do stola.

JELA: Za nas će biti dosta mjesta okolo po klupama.

DORA: Tako je bio običaj od davnine . . Kuću nismo gradili mi nego naši ljudi. Mi žene ulazimo bez muke u kuću.

JELA: Njihova je zasluga. Od njihovog rada evo kuće i u njoj blagoslova.

DORA: (sa zadovoljstvom) A što će nam više . . . Glavno da je blagoslova u kući.

JELA: A što je ćako prekrstio slamke kad su kopali temelj?

DORA: He, he, he . . . Nisam ti nikad o tom pripovijedala. Kad se pravi nova kuća onda kućni gazda prekrsti na svakom uglu temelja po dvije slamke.

JELA: E, to sam te pitala.

DORA: Onda se zna, da je temelj kuće kršten i blagoslovljen. A kad se slamka prekrsti, posveti se svetom vodom za dobar početak i blagoslov.

JELA: E, dao Bog, bilo kod nas uvjek blagoslova.

DORA: Zato kad se kopa temelj zakolje se kokoš, da se temelj okrvavi da budemo sretni u kući.

JELA: A ćako je bacio u temelj i bakrenoga novca.

DORA: I to je običaj . . . A djeca se onda skupe i tjeraju ko će više sakupiti dinara.

JELA: (smije se) A to čini samo zato da ih što više skupi oko temelja, da ih uhvate i onda dobro izbatinaju.

DORA: Ne žale djeca tih batina. Glavno je da si nakupe što više dinara.

JELA: A zašto ih udaraju kad im sami daju novac?

DORA: Običaj je taki . . . Izlupaju ih da si upamte kad je građena kuća.

2 Prizor

(iz vana se čuje pjesma koju pjevaju gosti, koje je kućegazda sa sinom pozvao da dođu na krštenje kuće)

ZBOR: (pjeva iz vana)

U Djudja bana pred kućom grana - Kirijo, ležižo!
Na toj su grani troji mladići - Kirijo, ležižo!
Prvi mladići tići slavići - Kirijo, ležižo!

JELA: Jesu li to naši?

DORA: Sigurno . . . Pogledaj, jeli ćako s njima. .

JELA (pođe do prozora) Nema ga . . . Pero je uz njih . . .

DORA: E, onda još neće u kuću dok se gospodar ne pojavi među njima.

JELA: A hoće li ga dugo čekati? Mogli bi ući pa bi mi zaigrali kolo dok on dođe.

DORA: Ne može, kćerko . . . Bio bi otac ljut, a onda bi nestalo veselja i gozbe. Najprije treba da skinu granu sa kuće, koju unose u kuću. E, treba svakom majstoru predati njegov otarak.

3 Prizor

PERO: (uđe naglo) Gdje je ćako?

DORA: Još se nije vratio.

PERO: Doveo sam goste, ali ih nesmijem puštati u kuću.

DORA: On će odmah doći . . . Čekajte . . .

PERO: Mlađarija je nestrpljiva.

DORA: Neka su.

PERO: Mi bi već zaigrali.

JELA: Ne smije se dok ćako ne dođe.

PERO: E, pa dobro . . . Skinuću barem granu sa kuće, pa ćemo brže u kuću.

4 Prizor

MARKO: (uđe ljutito) Ništa nećeš skidati . . Grana neka ostane gore, a uzvanike možeš otpustiti kući.

DORA: (dođe do njega) Što se je dogodilo?

MARKO: Čula si što sam rekao.

JELA: Ćako . . . A naše veselje?

MARKO: Neće ga biti . . . Barem danas ne . . .

PERO: Pa kako ćemo to sada učiniti? . . . Ljude smo sakupili . . . Što ću im reći?

MARKO: Raspusti ih . . . To je sve . . .

PERO: Što će mi reći?

MARKO: Neka reknu što ih volja.

JELA: (plaće) Koliko će biti sramote . . . . (ode do prozora)

MARKO: Još bi bilo veće sramote, da ih uvedem u kuću.

PERO: Zašto?

DORA: Da nije tkogod bio pizmen?

MARKO: Ljubić!

DORA: Što?

MARKO: Bacio je u temelje mačku i psa.

DORA: Sveti Bože . . . Nije moguće. . . Zar on? A zašto?

MARKO: Ne znam.

DORA: Da ga nisi čime uvrijedio?

MARKO: Nisam.

DORA: Pa zašto?

MARKO: Zašto? . . . Tko bi to znao? Govore pače da je bacio i nož.

DORA: Juh . . . Pa bolje je da ne ostanemo u kući. Klali bi se naši potomci kao psi i mačke.

MARKO: Eto, to mi je veselje . . . I baš on . . .

DORA: A tko ti je to rekao?

MARKO: Eno ga Ante Kavgić.

PERO: To je lažov i kavgadžija . . Ne vjeruj mu.

MARKO: Nisam mu vjerovao. Ali kad sam došao pred kuću nisam vidio među uzvanicima Ljubića i njegovih.

PERO: Obrekli su doći.

MARKO: Ne mogu u kuću kojoj su u temelje bacili nesreću.

PERO: Majstori o tom ništa ne znadu.

MARKO: Stvar je svršena... Raspustite uzvanike... Ne mogu držati slave jer mi u srcu vrije, pa bi mogao pomisliti da su došli da mi se narugaju... A onda bi bilo nesreće.

DORA: Ako je tako, ja ću to učiniti, da odmah ne dođe do nesreće.

JELA: (okrene se naglo od prozora) Ćako! . Ćako! .

MARKO: Što je?

JELA: Upravo je došao Ljubić sa svojima.

MARKO: (pođe do prozora) Hvala ti Bože... Sad sam opet miran.

PERO: Rekao sam ja da je ono seoski kavgadžija... To je učinio zato jer ga nisam pozvao na slavu.

ZBOR: (pjeva iz vana)

Kladila se, kladila se
Vila i djevojka...

MARKO: (veselo) Dovešću ih u kuću. (ode sa Perom)

5 Prizor

(Jela i Dora stoje kod prozora. Iz vana se čuju povici: „Živio gazda Marko!"

JELA: Eto ih, rukuju se...

DORA: Znala sam ja da to Ljubić nebi nama nikada učinio.

JELA: Pero se penje ljestvama na kuću.

DORA: A ćako?

JELA: Zadovoljan je... Grli se s Ljubićem..

DORA: Majstori skidaju granu.

JELA: Sad će u kuću. (pođu prema vratima)

6 Prizor

(U kuću ulaze gosti. Prvi ulazi Pero i nosi granu koju su skinuli s kuće. Na grani vise svilene vrpce, maramice i dva otarka.

Za njim dolaze Marko i Ljubić, a odmah iza njih dva zidarska majstora. Po tom svi ostali gosti.)

MARKO: Dobro mi došli u kuću, mili gosti moji. (rukuje se naokolo) A tebi susjede eto ruke prijateljstva. Susjedi smo...

LJUBIĆ: Susjedi... Braća...

DORA: Susjedi su braća... A gdje se bratska srca slože, tu olovo plivat može.

LJUBIĆ: Prije nego sjednemo k stolu i naša mlađarija zaigra domaćinsko kolo, u ime svih uzvanika, kao sasjed tvoje kuće kličem, da živi naš gazda Marko i njegova kuća.

SVI: Živio!... Živio!...

LJUBIĆ: Sretna bila ova kuća, pa ne došlo do rasuća... U njoj se kotilo, plodilo, rodilo, pa dugo i sretno živilo.

MARKO: Na toj se želji tebi stari druže i susjede prvom zahvaljujem. Dao Bog što si rekao. U njoj se kotilo, plodilo, rodilo pa dugo i sretno živilo.

LJUBIĆ: Živo gazda Marko!

SVI: Živio!... Živio!...

MARKO: Ajde, ženo, skini otarak sa grane i podaj ih našim majstorima.

DORA: (skida oba otarka i nosi ih majstorima. Svakom daje jedan otarak) Evo vam i hvala vam mnogo.

MARKO: A sad sjednite k stolu. (starci sjedaju k stolu. Na čelu stola sjedi Ljubić i Marko kraj njih majstori sa otarcima.)

PERO: A mi ćemo zaigrati prvo domaćinsko kolo, da bude vječno veselje u kući.

(Mlađarija se uhvati u kolo i zapleše, dok žene dvore sa jelom.)

Zastor

Nesretni dječak.

Igra za djecu u 1 činu.

Radojica, Ivica, Pero, Maca, Ada (braća)
Kovač i Veterinar

Jedini čin.

(Pozornica: Lijepo uređena soba jedne bogate obitelji. Na sredini sobe veliki konj na kojem sjedi Radojica i ljulja se. Na podu sjedi Ivica i drži u ruci mali automobil, dok se Pero na strani igra sa željeznicom.)

I Prizor

Radojica: Ovakav konj je najljepša zabava za svakog dječaka Eto podbodem ga i mogu odjašiti na sve strane. . .

Ivica: Za mene je ljepši automobil . . Pa da . . Danas svaki pametan čovjek drži svoj auto.

Pero: Još je bolja željeznica.

Radojica: Ja ipak najvolim konja . . . On je brz i živ. . . Kako ponosno diže svoju glavu kad je upregnut u lijepa kola ili kad zna da na njemu jaše ovako kršan momak kao ja.

Ivica: Lijepo je vidjeti konja, ali nije toliko vrijedan kao auto. Pa konj ne može postignuti brzinu kao auto. . . . A kolika je to prednost za današnji svijet.

Pero: A željeznica? . . . Željeznicom se ljudi voze na sve strane svijeta. Tako daleko se ne može sa konjem doći. Kad budem velik, gradiću svuda naokolo samo željeznice. Kupiću si odmah željeznicu . . . Od nje sigurno najviše koristi i za ljude i za vlasnika.

Ivica: A ja ću si kupiti auto. . . Voziću se na sve strane. . . Vidjećete i vi kad odrastete da je najbolje imati automobil.

Radojica: Govorite vi što vam je drago, ja znam da je najbolje imati konja. Ako ću imati mnogo novaca kupiću si dva konja.

Pero: Kupi si ti što ti je drago. Znam da ćeš drugačije govoriti kad budeš velik kao tata.

Ivica: Ti zaboravljaš da konj pogine . . . može razbiti nogu . . .

Radojica: To je istina. . . . Ja bi bio najnesretniji kad bi se mom konju dogodila takova nesreća. Ali i auto se može pokvariti.

Ivica: Da. . . I auto se može pokvariti, ali njega mogu ljudi popraviti, pa se može dalje na njem voziti.

Pero: A kad si konj prebije nogu onda je svršeno. . . Nema mu pomoći. Najbolje ga je odmah zatući, da se dalje ne muči. No, zar nije tako, kako ja i Ivica tvrdimo?

Radojica: Nije baš sve tako, kako to vi govorite. Znam. . . Žao vam jo što nije i vama tata kupio konja. . . A zašto ste htjeli auto i željeznicu. . . Sve ne možete dobili.

Ivica: Nije meni ništa žao . . . Sa konjem se ne može tako igrati kao sa autom. . . .

Pero: A ja se volim igrati sa željeznicom. . . . Što će mi taj tromi konj.

2 Prizor

Maca: (dolazi sa Adom. Maca tjera mala kolica a Ada nosi u rukama veliku bebu)

Čule smo da se svađate. . . To nije lijepo. . . . Svaki je dobio od oca što mu je najmilije . . . Pa što onda hoćete?

Ada: Vidite kako je moja beba dobra. Niti plače - niti viče. . . Kudgod ju postavim ona je zadovoljna.

Pero: Ah, šta beba. . . To je za male djevojčice. Mene bi bilo sram primiti bebu u ruke.

Radojica: Najljepši sam dar dobio ja. . . Pogledajte moga konja. . . (smije se) Leti kao lud. . . . (njiše se) To je igra za me. . Sve drugo me ne zanima.

Ivica: Što se toliko zauzimaš za tvog konja. Rekli smo ti da je konj nesreća. Kako ćeš biti nesretan kad mu prebiješ nogu. . . . A što bi ti učinio, da tvoj konj oboli?

Maca: A osim toga s konjem je uvijek velika briga. Pa kad se umori ne može dalje. . . A auto i željeznica se nikad ne umore.

Ada: Kad ja budem velika voziću se samo automobilom, a i moja beba nebi htjela na konja. . .

Ivica: A kako je opasno biti blizu konja. Udari te nogom i možeš strašno nastradati.

Pero: Zato ja kažem da je konj najružnija igračka.

Ivica: Pa zato je dobio Radojica konja.

Radojica: Nemojte me dražiti jer ću zvati mamu ili tatu, pa će vam oni reći da je konj najljepši.

Maca: To ti neće nitko reći. . . Pogledaj samo kako mu je ružan rep.

Ada: A glava. . . Na vratu nema dlake. . .

Ivica: Noge su mu posve slabe.

Pero: Cijeli konj mu baš ništa ne vrijedi. . . . Kako već dugo jaši, a još se nije maknuo s mjesta.

Radojica: (njiše se) Kako nije, gledajte ga kako brzo leti, kao da je posve mlad.

Ada: Ja ne vidim ništa. . . . Potjeraj ga malo brže. . . Možda će se ipak jednom maknuti.

Ivica: Podbodi ga malo nogama. . . A možda je to kakvo staro kljuse?

Sva djeca: (smiju se) Kljuse!. . . Kljuse!. . .

Radojica: (sjaši s konja) Vi ste svi protiv mene. (plače) Ja ne znam što vam je skrivio moj konj.

Sva djeca: (draže ga) Staro kljuse! . . . Staro kljuse!. . .

Radojica (plače) Čekajte. . . Tužiću vas mami. . . (potrči) Mama!. . (viče) Mama!. . . Mama!. . . (otrči)

3 Prizor

Ivica: Jeste li ga vidjeli koliki je junak. . . . Plače, jer smo mu uvrijedili konja.

Ada: Pa to i ne izgleda kao konj. . . To je neka koza. . .

Pero: Ajde da se s njime našalimo. Zavezaćemo konju nogu i pozvati kovača. Neka mu potkuje konja. . . Možda će se onda maknuti s mjesta.

Ada: (uzima neku veliku krpu i veže konju nogu)

Tako mali vranče moj. . .
Ovdje lijepo mirno stoj!
Nije za te ljuti boj! . .

Maca: (ruga se) Što ti je?. . Šepesaš?. . Prebio si nogu?. . . No, ajde napred. . . (udara ga) Ajde, stara kljusino. . . Makni se s mjesta.

Ada: (udara ga batinom) Ne vuci tako lagano. . . Skokni malo!

Ivica: Ajde, Pero, ti zovi kovača. . .

Pero: (smije se) Neka ga izliječi od velike bolesti. . . (otrči)

4 Prizor

Ivica: A mi ćemo zvati Radojicu. . . Neka vidi kakvo ga je snašlo zlo.

Ada: (zove) Radojica!... Radojica!...

Maca: (zove) Radojica... Požuri se ovamo.. Dogodila se nesreća...

5 Prizor

Radojica: (dotrči naglo) Što se je dogodilo?

Ivica: Dogodila se velika nesreća. Tvoj je konj počeo da trči kako ga nismo vidjeli do sada. Kao da nam je htio dokazati, da on nije kljuse. Skakao je kao lud, ali je najednom pao i prebio nogu.

Ada: Jedva smo ga ustavili... Ja sam mu odmah povezala nogu.

Radojica: Eto vidite.... Ja sam znao da on nije kljuse. (grli konja) Siromašni sivko moj.. Zvaćemo konjskoga doktora.

Ivica: Već je Pero otišao susjedu kovaču. On će mu sigurno pomoći. Potkovaće ga, pa će mu biti dobro.

Radojica: Ao, mene, nesretnika... Kakvu brigu dobih na vrat... (gladi konja) Da li te jako boli, moj konjiću?

6 Prizor

Pero: (dođe) Evo... Doveo sam kovača...

Kovač: (u kožnatoj pregaći sa kapom na glavi i nosi u jednoj ruci čekić i potkovice)

Ja sam došao da potkujem konja. Vodite me u štalu da vam pokažem koliko vrijedi moj zanat.

Ivica: (pokazuje konja) Evo konja ovdje.. Prebio je nogu... Trebalo bi ga izliječiti Najbolje bi ga bilo potkovati sa novim potkovicama.

Kovač: To je taj konj?.. Vi, magarci mali.. A što ste me zvali ovamo? Pa to nije konj... To je koza.... Gdje da ovdje zakujem potkovice....

To je neko staro drveno kljuse... Pa kako si je mogao prebiti nogu? Ja ne mogu ništa pomoći.... Tu treba pozvati liječnika.

Radojica: Liječnika?.... Oh, što ću ja siromah... Kako sam nesretan...

Kovač: Platite mi dva dinara, jer sam izgubio toliko dragocjenog vremena.

Radojica: Ništa vam nedam jer ste kazali mome konju kljuse.

Kovač: (ljutito) I ne trebam ništa od vas, ali me drugi put ne zovite takovom kljusetu. (ode naglo)

7 Prizor

Ivica: Mi smo ti i veterinara pozvali, da pregleda konja.

Ada: Šteta bi bila da tako lijepi konj pogine.

Maca: Ja bi za njim gorko plakala.

Veterinar: (uđe) Došao sam da vam izliječim konja. Pozvali ste me nekom lijepom vrancu.

Radojica: Ovdje je moj konjic... Skakao je, pao, i prebio nogu...

Veterinar: (prigne se i odvezuje ranu) Jao, grdne li srahote... Ta konju je prebita kost.... Tko je vlasnik konja?

Radojica: Ja sam njegov gospodar. Bio mi je dobar konj. Zlobni su ga ljudi preplašili...

Veterinar: Tu nema više nikakove pomoći. Najbolje je da date ubiti to kljuse.

Radojica: (plače) Neću više, da se igram s vama... i konja više ne trebam.... Ne trebam, kad sam tako nesretan...

Ivica: Eto vidiš, Radojice, takve muke ima čovjek i sa pravim konjem.

Veterinar: A tko će mi platiti ovu vizitu?

Radojica: Neću više da se igram s vama . . . Ja sam tako nesretan . . . Neću konja . . . Ja ću automobil . . . Željeznicu . . . Tata . . . Mama . . , Auto . . (otrči a svi se smiju za njim) Željeznicu . . Automobil . .

Zastor

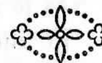
MALA SIROTICA.

Čarobna priča u 5 slika.

LICA:

Mala sirotica	Ruža
1 Patuljak	Sunce
2 Patuljak	Mjesec
3 Patuljak	Zvijezda
1 Vila	Dan
2 Vila	Noć
3 Vila	Milosrđe
Gjurgjica	Kum Marko
Ljubica	Pero
Potočnica	Grga
Tulipan	Kuma Mara
Maćuhica	Kuma Jela

Patuljci, Vile, Cvijeće, Seljaci i seljakine.

1 Slika.

(Pozornica: Šuma . . . Spušta se sumrak. Kraj je miran, tek se iz daljine čuje lagani vjetar)

1 Prizor

PATULJCI: (vraćaju se sa posla kući, pjevaju)

Mali mi smo ljudi,
Svak se nama čudi.
U nas puna brada,
Svak se čudi nama . . .
Patuljci smo mali
V'jek spremni svakoj šali. Haj . haj . haj . .

1 PATULJAK: Stanite! . . Dosta je, braćo. Odmor!

2 PATULJAK: Sjednimo da se odmorimo.

3 PATULJAK: Sjednimo!

1 PATULJAK: Još hiljadu ljudskih koračaja i mi smo kod naše kuće. Ali ne smijemo previše obilaziti uz granicu, jer bi se mogli izgubiti u šumi. A naše je carstvo tako lijepo. U njemu ima mnogo mirisavog zraka, kakvoga nemaju ljudi na zemlji.

2 PATULJAK: O, naš je zrak mnogo ljepši od onoga što ga imadu ljudi. Naš je zrak topao i blag. . On nas krijepi i hrabri . . . Po njemu je naš rad tako koristan . . . Od njega korist ljubavi i dobroti.

3 PATULJAK: A ovaj ovdje kod ljudi tako je težak i opor, kao da njime vlada okrutni duh, kojemu je ime grijeh.

1 PATULJAK: Zato se radujem kad dođemo do ovoga mjesta, koje je granica našega carstva i zemlje.

SVI: Svi se mi radujemo . . .

2 PATULJAK: A ja uvijek zahvaljujem Bogu da smo se sretno vratili.

3 PATULJAK: To činimo mi svi . . . Pa ipak ja tako volim ljude . . . Oni su dobri. Ima među njima i zločestih i zlobnih, a to su samo djeca. No kad ponarastu i dođu k pameti svi oni postanu dobri.

1 PATULJAK: Istina je . . . Najviše su zločesta djeca. Ne slušaju roditelje. Ali ne smijemo im sve zamjeriti . . . Oni još ne uviđaju svoj grijeh . . . Oni to sve čine u igri i zabavi i nisu svjesni onoga što čine.

2 PATULJAK: Pravo velite . . . Kad djeca ponarastu postanu veliki i pametni ljudi, a onda postaju svi dobri . . .

3 PATULJAK: Ja volim ljude . . . Ja volim djecu. Svako je dijete dobro, samo ga treba pomilovati. Treba s djecom kao s našim draguljima. Djeci treba igre . .

SVI: Ja bi se igrao rado s djecom . . .

1 PATULJAK: No, no . . . Niste vi za igru . . . Mi smo stvoreni za rad. Mi nismo isto što i ljudi . . . Ljudi se rode na svijet maleni, a mi smo uvijek jednaki.

2 PATULJAK: Mi uvijek živimo.

3 PATULJAK: A ljudi umiru.

SVI: Oni umiru? . . . A što to znači? . . . Zašto oni umiru?

3 PATULJAK: Oni zatvore svoje oči i zaspu.

SVI: Pa i mi spavamo . . .

1 PATULJAK: Oni zaspu za uvijek . . . Oni zaspu i nikada se više ne probude.

2 PATULJAK: Da, da . . . Oni zaspu i nikada se više ne probude . . . A mi zaspimo i opet se probudimo.

1 PATULJAK: No dosta je, braćo, razgovora . . Dosta smo se odmarali. Ustanite! (svi ustaju) Već se spušta noć . . . Treba poći na počinak . . .

SVI: Na počinak! . . . Na počinak! . . .

(stave se u red i stupaju)

Mi smo mali ljudi,
Svak se nama čudi,
U nas puna brada . . . itd. (odu)

2 Prizor

SIROTICA: (u trošnom odijelu dolazi polagano) Kud sam to jadna došla? Umorna sam i pospana . . . A kako je velika ova šuma . . . Nikako ne mogu doći do kraja . . . A ja bi htjela da nađem svoju mamicu . . . Moju dragu mamicu . . . (plače) Oh. kako sam ja volila svoju mamicu . . A sad? . . . Sad ne znam gdje mi je moja mamica. (plače) Mamice moja! . . Mamice moja! . . . Tražim je svuda i ne mogu je naći. Ja je moram probuditi . . . Zvaću je. . (zove) Mamice! Moja draga mamice! . . . (sjedne na panj, prekrije lice rukama i plače) Moja draga . . . Moja dobra mamice . . .

3 Prizor

1 PATULJAK: (dotrči naglo, opazi malu i okrene se drugovima, pa ih rukom doziva) Ovamo! . . Ovamo! . . .

2 PATULJAK: (dođe za njim) Zar ti nisam rekao da čujem dječji glas. I to baš na granici našeg carstva.

3 PATULJAK: (dođe za njima) Jeli doista?

1 PATULJAK: Neka mala djevojčica.

2 PATULJAK: (pođe bliže prema njoj) Ona plače!

3 PATULJAK: (zove ostale drugove) Ovamo! . . . . Ovamo! . . . Neka mala djevojčica!

PATULJCI: (dotrče) Tko je?

1 PATULJAK: Mala djevojčica . . . Ne znamo kako je došla ovamo. Ona plače!

2 PATULJAK: Da . . . Plače!

SVI: Plače?

1 PATULJAK: Da nas ne opazi. (sjeda na pod kraj male, a svi za njime u krug oko nje)

2 PATULJAK: Da ju zovemo?

SVI: Zovimo ju!

3 PATULJAK: Djevojčice mala!

SVI: Djevojčice!

SIROTICA: (digne glavu, opazi patuljke i prestraši se) Tko ste vi? Tko ste vi maleni ljudi? Što hoćete od mene? . . . Ja se tako bojim . . .

1 PATULJAK: Ne boj se, dijete moje . . Mi smo maleni dobri patuljci. Nećemo ti ništa na žao učiniti.

2 PATULJAK: Što si došla amo?

3 PATULJAK: Zašto plačeš?

SIROTICA: Bila sam kod kuće . . . . Imala sam mamicu koja me je svakoga dana spremala u školu, koja me je njegovala i milovala . . .

1 PATULJAK: A gdje ti je sada mamica?

SIROTICA: Gdje mi je mamica? Ne znam! . . . Tražim ju i ne mogu ju nigdje naći.

2 PATULJAK: Pa kuda je otišla?

SIROTICA: Nije ona nikuda otišla. Nju su odvezli zločesti ljudi. Već nekoliko je dana ležala moja mamica i nije se digla iz kreveta. Ništa nije jela. Jučer je zaspala i nije se htjela probuditi. Dozivala sam ju, ali se nije htjela probuditi.

1 PATULJAK: Nije se htjela probuditi?

SIROTICA: Onda su došli zločesti ljudi i na kolima ju odvezli. Ja sam plakala . . . (plače) Ja sam jako plakala . . . Htjela sam ju naći, pa nikako ne mogu.

1 PATULJAK: Sirotica! . . .

SVI: Sirotica!

SIROTICA: Da . . . Ja sam mala sirotica . . . Ali ja moram naći svoju mamicu. Ja ju moram probuditi.

SVI: (pognu tužno glave) Mala sirotica . . .

SIROTICA: (moleći) A nebi li vi bili tako dobri i pomogli mi naći moju mamicu?

1 PATULJAK: Hoćemo, mala sirotice. . Mi ćemo ti pomoći tražiti tvoju mamicu.

2 PATULJAK: A što da činimo?

SVI: (stave prst na čelo) Što da činimo?

3 PATULJAK: Ja znam . . . Odvešćemo siroticu do naših posestrima vila. Možda će one znati gdje je njezina mamica.

SIROTICA: Vodite me dobri ljudi. . . Ja ću vam biti uvijek zahvalna.

Z a s t o r

2 Slika

(Pozornica: Carstvo vila. Sve je u sjajnom svjetlu, jer je ovdje vječna sreća veselje i radost.)

I Prizor

1 VILA: (prede) Jeste li čule, sekice, kako se optužiše Dan i Noć. . . Nastalo je među njima najveće neprijateljstvo.

2 VILA: I ljudi su oćutili ovu tešku svađu . . .

VILE: (kao da predu sunčeve niti) To je nesreća . .

1 VILA: Zato treba da više radimo . . Naš otac . . Naš kralj Sunce želi da svojim trakama, koje mu mi izrađujemo, umiri zemlju. I ljude . . i Dan . . i Noć . .

2 VILA: To će biti sretan čas . . Čas izmirenja . . Svi će se izmiriti. I zemlja . . . i svemir . . . i sve što živi i diše . . .

1 VILA: Zato marljivo na posao, sestrice . . . . Budimo kao marne pčelice.

VILE: (rade) Predem, predem sunca trak,
Da umirim zemlju, zrak . . .

1 VILA: Nek se svuda ori glas,
Vile nose ljud'ma spas.

2 VILA: A kad svađi dođe kraj,
Na zemlji će biti raj!

3 VILA: Sloga, ljubav a i radost,
Razvedriće našu mladost)

VILE: Predem, predem sunca trak,
Da rasvijetlim zemlju, zrak!

1 VILA: (pokazuje u daljinu) Sestrice! . . Sestrice! . . Pogledajte kako se sunce smije. Raduje se jer znade da će naše marne ručice pomoći njemu i ljudima.

2 VILA: Koliko je odredio kralj da se isplete zlatnih zraka.

3 VILA: Mnogo . . . Vrlo mnogo . . .

1 VILA: Mnogo . . Pa to je veselje za nas . .

2 VILA: I naši pobratimi maleni patuljci rade dvostruko kao prije. Njima je odredio carev pomoćnik Mjesec. On im je donio prvi glas o novoj ljubavi, koja će se našim radom raznijeti zrakom i zemljom.

3 VILA: To će biti naša najveća sreća.

VILE (rade) Predem, predem sunca trak,
Da rasvijetlim zemlju, zrak!

1 VILA: (gleda u daljinu) Sestrice! . . Pogledajte! . . Netko dolazi ovamo.

2 VILA: Doista . . . Netko dolazi ovamo!

VILE: (gledaju u daljinu) Tko to dolazi ovamo?

1 VILA: Neka mala djevojčica. Kako ona dolazi ovamo? Tko je nju doveo u naše carstvo?

2 VILA: Ona nije sama. Nju prati njezin anđeo čuvar.

3 VILA: Ona je morala proći kroz zemlju malenih patuljaka.

1 VILA: Gledajte . . . Nije sama . . . Vode ju maleni patuljci.

2 VILA: Malo ljudsko dijete . . . . Dobro dijete dok su je patuljci zavoljeli.

3 VILA: Da ju pozdravimo! (mašu rukama)

2 Prizor

SIROTICA: (ulazi sa patuljcima) Gdje je moja mamica? (plače) Gdje je moja mamica? Moja draga . . . Moja zlatna mamica . . .

VILE: Mamica?

SIROTICA: Da . . . Moja mamica!

1 VILA: Nema ovdje tvoje mamica . . . Ona je dolje na zemlji . . . Ona je kod ljudi.

2 VILA: Zašto si ju ostavila?

3 VILA: Ili si bila zločesta kad te je mamica ostavila.

VILE: Zločesto dijete.

SIROTICA: Nije mene protjerala moja mamica. Nisam ja bila zločesta. Ljudi su bili zločesti . . . Oni su odvezli moju mamicu . . . Ona je zaspala, a ja ju nisam mogla probuditi.

PATULJCI: Ona je mala sirotica.

VILE: Sirotica?

SIROTICA: Da . . . Ja nemam više mamice . , . Nemam više moje dobre mamice.

1 VILA: A gdje tvoj tatica?

SIROTICA: Ja neznam . . . Ja nemam tatice . , . Ja nikoga nemam . . . Sama sam . . . Ostavljena , . .

VILE: Sirotica.

SIROTICA: (plače) Dobre, drage moje drugarice. Pomozite mi . . . (klekne pred 1 vilu) Draga, dobra moja vilo . . . Vrati mi mamicu! . . .

1 VILA: Ja neznam gdje je tvoja mamica. Ja . . ja, . . . Ja bi ti ju vratila, ali doista ne znam gdje je ona.

2 VILA: Meni je tako žao male sirotice. Mi joj moramo pomoći . . Zar ne vidite kako voli svoju mamicu. Kako je mala a tako velika sirota.

VILE: Pomognimo!

PATULJCI: Pomognite!

VILE: Pomognimo sirotici!

1 VILA: Kako ćemo to učiniti? Sad ne možemo ništa dok car Sunce ne održi sud i ne pomiri Dan i Noć. A onda će biti lako . . . Biće svuda veselja.

2 VILA: Odvedimo djevojčicu do cara. Car će nam Sunce uslišati našu molbu. Mi ćemo ga moliti za milost.

SIROTICA: Pomozite mi . . . . Biću vam uvijek zahvalna.

1 VILA: Dobro . . . Odvešćemo siroticu do cara, ali treba najprije da svršimo posao koji nam je car odredio. Trebamo mu donijeti zlatne niti koje će pustiti na zemlju da ju ugrije, i da joj vrati opet mir i ljubav.

2 VILA: Dok svršimo posao neka se sirotica odmori u našem carstvu cvijeća.

1 VILA: Neka nas tamo pričeka, a onda ćemo svi do cara.

VILE: Do cara! . . . Do cara! . . .

PATULJCI: I mi ćemo do cara, da molimo za malu siroticu.

1 VILA: Odvedite ju u carstvo cvijeća. Tamo će zaboraviti na sve svoje boli.

2 VILA: Ajde, sirotice, da se odmoriš, da se okrijepiš slatkim snom našega cvijeća.

(odlazi sa sirotom i patuljcima)

Z a s t o r

3 Slika.

(Pozornica: U carstvu cvijeća. U sredini vrta leži mala sirotica i spava. Naokolo leže maleni patuljci. Živi vrt cvijeća koje je smješteno okolo male sirotice. Čarobno svijetlo osvijetljuje ovaj prostor u kojem se ne osjećaju nikakove boli.)

1 Prizor

GJURGJICA:

Gjurgjica me svuda zovu,
Pričat znadem radost novu. (klekne do sirote)

LJUBICA:

Ja plava sam ljubica,
Djeci v'jek miljenica,
Radujem se ovaj čas,
Čuvši seko tvoj ja glas!
Sirotici nek svane sreća,
Biće njena ljubav veća. (klekne do sirote)

POTOČNICA:

I ja svoje dane brojim,
U tom vrtu s vama stojim,
Modra ja sam potočnica,
Utjeha sam svih b'jednica.
I ja molim, druge, stog,
Siroti da pomogne Bog! (klekne do sirote)

TULIPAN:

Dobar je i tulipan,
Svima daje miram san.
Nemam ništa da joj dam,
Tek ljubavi svete pram!
Zdravlje, sreću, život dug
Željće joj svak moj drug! (klekne do sirote)

MAĆUHICA:

Mene zovu dan i noć,
Ali slaba mi je moć.

Tek što jutrom širim cvijet,
Obradujem cijeli svijet.
Ljubav nek je darak moj,
Sirotici maloj toj! (klekne do sirote)

RUŽA:

I ja, druge, vaša seka,
Ruža mala, blaga, meka,
Ljubim tu siroticu,
Nesretnicu, b'jednicu! (klekne do sirote)

SIROTICA: (budi se) Gdje sam? . . . Tako mi je čudno, kao da sam sanjala divan san.

SVE: Sanjala?

SIROTICA: Tako sam vesela i sretna . . A gdje sam ja to sada?

GJURGJICA: Ti si u vilinskom carstvu cvijeća.

SIROTICA: (ustaje) Oh, kako je ovdje lijepo. Ja bi ovdje uvijek ostala. Tako bi rado opet sanjala . .

LJUBICA: A što si sanjala, dijete naše? Pričaj nam . . .

SVE: Pričaj nam . . . Pričaj . . .

SIMOTICA: Pa dobro . . . Pričaću vam . (sjedne) Sanjala sam da je došla k meni majka . . . Moja mamica . . . Tako je bila lijepo obučena. Poletila sam k njoj, a ona me je privukla k sebi.

SVE: Sirotica!

SIROTICA: A vi . . Vi ste nas gledale i s nama se radovale. Skakutale ste oko nas . . . Igrali ste, pjevali . . . Kao da slavite dan vašega veselja.

SVE: Kako je to lijepo.

SIROTICA: A ja sam se sa majčicom šetala ovim krasnim vrtom. Ali gdje je ona sada? Zar je nema više ovdje?

RUŽA: Ona je uvijek uzate.

SIROTICA: Pa gdje je onda? Ja bi tako rado da je moja mamica ovdje.

TULIPAN: Nema je . . . Ali ti ćeš ju još danas naći. Poći ćeš sa vilama i malenim patuljcima do našega cara Sunca. On će ti sigurno pomoći. On je dobar i pravedan i tako voli ljude. Obećao je da će svima pomoći, kad održi carski sud.

SIROTICA: A kad ćemo poći do vašega cara? Ja tako volim sunce . . Sve . . Sve . . Sve ja volim . .

PATULJCI: (bude se) Voliš li i nas?

SIROTICA: I vas volim, dragi moji drugovi. Vi ste mi prvi pomogli u mojoj velikoj nevolji. Vi ste mi se prvi smilovali.

POTOČNICA: Svima si nam mila i zato ćemo ti zaigrati našu igru. (Cvijeće ustaje i uz pratnju glazbe otpleše neki stilizovani ples)

SIROTICA: Hvala vam! . . Hvala vam! . .

MAĆUHICA: Dolaze vile!

2 Prizor

1 VILA: (ulazi sa ostalima) Sirotice naša!

SIROTICA: Jeste li već došle, drugarice mile?

1 VILA: Došle smo da te odvedemo do cara. Možda će nam on pomoći u tvojoj velikoj nevolji.

SIROTICA: Pođimo odmah, da nađemo mamicu! . Vidjećete kako ona voli svoje dijete.

1 VILA: Pođimo dakle!

PATULJCI: I mi ćemo svama.

SIROTICA: I vi ćete s nama mali moji drugovi . .

SVI: Svi ćemo do cara! . . . Caru Suncu ! . . . . Caru! . . . Caru Suncu! . . .

Z a s t o r

4 Slika.

(Pozornica: Kod sunca . . . Na prijestolju sjedi car Sunce a do njega lijevo Mjesec i desno Zvijezda. Veliki je sud pred kojim stoje Dan i Noć, a veliki ih car saslušava i izmiruje.)

1 Prizor

SUNCE: Došao je onaj željeni dan, kad sam dozvao svoje saveznike, blijedi Mjesec i jasnu Zvijezdu, da vas saslušamo.

MJESEC: A mi smo se radosna srca odazvali čekajući čas, kad će vašim izmirenjem nastati opet vrijeme, kao što je nekad bilo.

NOĆ: Veliki gospodaru! . . Jak si i moćan . .

SUNCE: Govorite sada koje su vas muke odagnale od ljubavi . . Recite riječ koja je stvorila mržnju. .

DAN: (stupi napred) Ne mogu da se odlučim na uzaludne riječi.

SUNCE: A ti kraljice noći . . Govori! . . . Što se je dogodilo?

NOĆ: Što se je dogodilo? . . . Teška uvreda . . . Moj je brat pokušao, da snagom svoje moći promijeni dugogodišnju našu službu. On se je usudio da svojom svijetlosti otjera sa zemlje moje službenice, koje su po mojoj zapovijedi odnijele kopremu tame, koja je ljudima tako potrebna kao i svjetlost njegove vedrine.

SUNCE: Što ti veliš na to kraljevska sjajnosti?

DAN: Protjerao sam njezine službenice jer su došle na svijet prije nego to po zakonu mogu, a to je tvrdoglavost moje sestre.

MJESEC: Pa ipak treba da se pomirite. Treba da se mirnim putem nagodite, da nastavite svoju tešku zadaću u slozi i ljubavi na korist svih bijednih ljudi. Oni jedva čekaju čas kad će zemljom zavladati opet stara ljubav, koja je vladala prije vaše svađe i zava·e.

ZVIJEZDA: To treba učiniti za volju ljudi!

DAN: Za volju ljudi?

SUNCE: Da . . . Za volju ljudi i sviju nas . . . Za volju onih jadnika . . . No . . . Pristajete li?

DAN: Ako je za volju ljudi — ja pristajem . . .

NOĆ: I ja . . . jer već dugo ne nalazim nigdje mira . . .

SUNCE: (ustaje sa prijestolja) Onda radosno proglasujem dan izmirenja . . Na radost sviju nas!

2 Prizor

ZVIJEDA: Care, gospodare!

SUNCE: Što je?

ZVIJEZDA: Kao da se radosna vijest proširila cijelim carstvom. Nastalo je veselje . . Ali što vidim?

SUNCE: Što je?

ZVIJEZDA: Dolazi ljudsko dijete praćeno plemenom patuljaka . . .

MJESEC: . . . i dobrim vilama . . .

SUNCE: Što će dijete ovdje?

SIROTICA: (uniđe sa patuljcima i vilama) Ne ljutite se što sam amo došla. Na vašim licima vidim neku tešku brigu . . . Ne ljutite se na mene, ja sam mala sirotica . . . Sama . . . Ostavljena . . .

SUNCE: A što lutaš ovim svemirskim carstvom?

1 VILA: Traži milost!

VILE: Milost!

SIROTICA: Tražim moju mamicu . . . Moju dobru mamicu, koja je zaspala. .

SUNCE: Ti tražiš svoju mamicu?

SIROTICA: Zaspala je, a zločesti su je ljudi odvezli . . Sad je ne mogu nigdje naći.

SUNCE: Nisam vidio tvoje mamice. Dok sam ja gledao na svijet nisam vidio te zločeste ljude . . . A

možda dok su se oblasti igrali samnom . . . Ne, ne . . Nisam je vidio . . .

SIROTICA: (plače) Pomozi mi . . Spasi mi mamicu . . . Ti znaš za nju . . . Ti mi ju jedino možeš vratiti. Pomozi mi . . . Pomozi!

NOĆ: Ne, dijete . . . Ovdje nema tvoje mamice.

SIROTICA: Ali ja ju moram naći, jer ako je ne nađem puknuće mi srce od boli i žalosti.

DAN: Ja znam za njezinu majku . . . Ona doista nije više na zemlji. Nju su odvezli ljudi na vječni počinak, jer je umrla.

SUNCE: Umrla?

SIROTICA: Ne, nije . . . Moja mamica je samo zaspala . . .

SUNCE: Slušaj što kaže Dan!

DAN: Vidio sam na svoje oči . . . Ona je umrla a ne zaspala.

SUNCE: Onda ti dijete ne možemo nikako pomoći.

SIROTICA: (padne pred Sunce na koljena i plače) Pomozi mi, dobri care . . . Pomozi i vrati mi moju mamicu . . . Ti mi jedini možeš pomoći. Ogrij ju svojom blagom toplinom i ona će se opet probuditi.

PATULJCI: (moleći) Pomozi joj, care! . . . Pomozi!

VILE: Smiluj se i pomozi!

SUNCE: Ne mogu. Nije to u mojoj moći. Ja ne mogu ništa više učiniti.

SVI: Pomozi, care! . . . Pomozi, care! . . .

SIROTICA: Vrati mi mamicu, care . . . Odvedi me tamo gdje je ona . . . I ja ću rado umrijeti, samo da dođem do moje mamice.

SUNCE: Pa zar ti toliko voliš svoju mamicu?

SIROTICA: Dali ja volim svoju mamicu? Kako je nebi volila . . . . Tko će mi inače dati kruha . . . .

Tko će mi dati novu opravicu?

SUNCE: Pa dobro . . . . Pokušaću da ti vratim tvoju mamicu . . . (ustane) Učiniću sve, da izliječim tvoje malo ranjeno i bolno srce. Pričekaj, ja ću . . . . (hoće da pođe prema izlazu)

3 Prizor

MILOSRĐE (pojavi se pred njim) Stani! . . . Stani, care!

SUNCE: Ostavi me!

MILOSRĐE: Što si naumio?

SUNCE: Vratiću djevojčici majku.

MILOSRĐE: Ti ustaješ protiv Boga, jedinoga gospodaru našega.

SUNCE: Tko si ti da mi priječiš, da učinim dobro djelo?

MILOSRĐE: Ja sam Milosrđe! . . . . Službenica Božja . . . Opominjem te da ne ustaješ protiv Njegove volje!

SUNCE Žao mi je ostavljene sirotice. Pogledaj već je isplakala oči.

MILOSRĐE: Ja ću povesti dijete na zemlju na mjesto koje je Gospodin odredio.

SIROTICA: (plače) A moja mamica?

SUNCE: Dijete je bez roditelja . . .

MILOSRĐE: Ne brini se . . . . Zato ja živim na zemlji. Ja ću povesti dijete. A ti upamti: „Bog svojih nikada ne ostavlja.“

Z a s t o r

6 Slika.

(Pozornica: Široko polje na kojem kosci kose i rade)

1 Prizor

KOSCI: (kose i pjevaju neku narodnu pjesmicu)

KUM MARKO: (dođe s desna) Samo marljivo momci. Užina će naskoro doći. Veseli me kad vidim, da mi je družina tako marljiva.

PERO: Vi dobro znate, dragi kume, da smo mi kod svakog posla marljivi. A takovi smo i kod jela. A ne kaže se uzalud: „Kakav si kod dela, takav i kod jela."

GRGA: Livada je velika, a od rana su jutra naše marne ruke gotovo cijelu pokosile.

KUM MARKO: (gleda u daljinu) Eno tamo i naše su žetelice marljive. Tako valja! To je veselje zame. Nastavite samo.. Sad će kuma Mara sa užinom... (ode)

KOSCI: (rade pjevajući i u radu odlaze)

2 Prizor

MILOSRĐE: (dovodi za ruku malu siroticu) Ovamo, djevojčice... Ne boj se. Na zemlji ima ljudi dobra srca. Ne ćeš ostati bez zaštite.

SIROTICA: Što ću ja ovdje učiniti bez moje mamice. Tko će se brinuti zame kad sam još tako mala?

MILOSRĐE: Tko će se brinuti zate?.. Na zemlji ima mnogo dobrih ljudi.

SIROTICA: Zar će se ljudi brinuti zame?

MILOSRĐE: Ljudi i Bog!

SIROTICA: Ja ti vjerujem...

MILOSRĐE: A sad legni, jer si umorna od daleka puta. Lezi. da se odmoriš od boli koje si prepatila.

SIROTICA: (klekne i križa se)
Bože dragi, utjehe mi,
Podaj nove snage,
Da na daljem putu nađem
V'jek ljubavi blage! (legne i zaspi)

MILOSRĐE: Spavaj, dijete, malo čedo... Nek ti sanak sklopi oči... Dobri ljudi već će znati, kako će ti pomoć dati!... (odlazi)

3 Prizor

SELJACI: (dolaze sa seljakinjama i pjevaju neku narodnu pjesmu)

KUMA MARA: (donosi užinu u košari na glavi. Stavlja košaru na pod i prostire im) Tako, djeco, sad možete založiti.

SELJACI: Baš smo se naradili.

KUMA MARA: Samo jedite... Bili ste marljivi kod posla.

PERO: Dobro smo potsukali rukave...

KUMA JELA: I mi smo svršile žetvu.

KUMA MARA: A jeste li isplele vijenac?

JELA: Nismo, kumo... Ali sad ćemo, da možemo birati kraljicu.

GRGA: A kad ju odaberemo, veselo ćemo se s pjesmom vratiti kući.

PERO: Kod kuće će biti igre.

MARA: Biće igre do mile volje. (jedu)

4 Prizor

KUM MARKO: (dođe i opazi malu sirotu) Kakva je to djevojčica ovdje? Kako lijepo i mirno spava... Ej, momci... momci!

SVI: Što je, kume?

KUM MARKO: Gledajte ovamo, kako mirno spava. . . Odakle je došla ovamo?

PERO: Ne znamo. . . Nismo je do sada vidjeli. Dok smo kosili livadu nije bila ovdje.

KUM MARKO: (budi siroticu) Djevojčice! . . . . . Djevojčice! . . .

SIROTICA: (budi se) Što je? . . . Tko me to zove? . . Gdje sam to sada? A gdje je ona dobra vila . . gdje je car. . . gdje su maleni patuljci?

KUM MARKO: Nema nikoga ovdje, dijete moje. Ovdje nema patuljaka. . . A gdje je tvoja mamica?

SIROTICA: (plače) Moja mamica? . . Moja mamica je umrla. . . Ja nemam nigdje nikoga.

KUM MARKO: A što smo mi, dijete moje. . . . Otsad ćeš ti biti naše dijete.

SIROTICA: Što ću kad nemam mamice? . . Tko će mi sada dati kruha i opravice.

KUM MARKO (primi ju za ruku i vodi do Mare) Evo, dijete. . . Ovo će otsada biti tvoja mamica. . . Ona će ti dati i kruha i opravice.

MARA: (ljubazno) Da, ja ću ti biti mamica.

SIROTICA: Onda ja opet imam mamicu.

KUMA MARA Imaš, dijete, imaš. . . Ja ću ti biti otsada mamica.

SIROTICA: (zagrli ju) Mamice! . . . Mamice! . . .

PERO: (veselo) Evo, momci. . . Bog nam je poslao ovogodišnju kraljicu.

GRGA: Jeli vijenac gotov?

JELA: Evo ga. . . (stavlja joj vijenac na glavu) Živila naša kraljica žitarica, . .

SVI: Živila!

KUM MARKO: A sad kući na veselje!

SVI: (veselo) Živila sirotica! . . . (odlaze pjevajući)

5 Prizor

MILOSRĐE: (pojavi se)

Zemljom vlada ljubav, sloga,
To je želja Boga moga. . .
I sad svaki od vas znade,
Kako dobri ljudi rade.
Za sirotu srce tvrđe,
Pomoć daje — Milosrđe!

Z a s t o r

Sadržaj:

